

**Додаток до т. 2. Історики
«Біобібліографічного словника вчених
Харківського університету»**

**Кафедра українознавства філософського факультету:
Історики**

Передмова

До 2-го тому «Біобібліографічного словника вчених Харківського університету», присвяченого історикам університету, не було включено істориків, які працюють (або працювали) на кафедрі українознавства філософського факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна. У цьому додатку наводимо їхні персональні сторінки, включно з двома вченими (В. В. Кравченко, А. М. Домановський), які потрапили до 2-го тому, оскільки працювали перед тим на історичному факультеті. До додатку включено й персоналію філософа М. В. Чугуєнка, який також працює на кафедрі українознавства.

Аксьонова Наталя Володимирівна

(1970 р. народж.)

Народилася в с. Височинівка Зміївського району Харківської області. 1987 р. закінчила Зміївську середню школу-інтернат імені А. С. Макаренка із золотою медаллю. 1987–1992 рр. навчалася на історичному факультеті Харківського державного університету, де спеціалізувалася з археології по кафедрі історіографії, джерелознавства та археології.

Із 2002 р. по 2006 р. – здобувач Етнологічного центру Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України (м. Київ).

2007 р. захистила кандидатську дисертацію «Міфо-ритуальні основи дитячих ігор (за матеріалами Слобожанщини кін. XIX – поч. XX ст.)» (науковий керівник – ст. наук. співробітник ІМФЕ імені М. Т. Рильського НАН України, канд. іст. наук В. Г. Балушок).

1994–1997 рр. працювала старшим лаборантом кафедри історіографії, джерелознавства та археології історичного факультету ХДУ. Із 1997 р. по 2008 рр. обіймала посаду методиста навчального відділу ХДУ, згодом – ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Із 2008 р. працює на кафедрі українознавства філософського факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна на посадах старшого викладача (2008), доцента (2012; звання – з 2014 р.).

Із 2008 р. за сумісництвом працює методистом Центру українських студій імені Д. І. Багалія ХНУ імені В. Н. Каразіна, із 2018 р. – фахівцем І категорії.

Із 2017 р. одночасно працює доцентом кафедри туристичного бізнесу та країнознавства факультету міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Викладає курси для студентів різних факультетів: «Історія України», «Історія української культури» та «Експериментальна справа».

Для студентів філософського факультету підготувала курси «Етновалеологія», «Музеєзнавство», «Етнічна свідомість» та «Етнографія народів світу», кілька спецкурсів: «Етнічні групи України», «Тілесність в культурі», «Основи етнології», «Урбаністичні образи: проблеми збереження та вивчення».

Для студентів спеціальності «Туризм» викладає курс «Основи експериментальної діяльності» та проводить експериментальну практику.

Автор понад 50 наукових статей.

Лауреат бібліотечної премії імені І. К. Рубинського (2007), організатор і співорганізатор багатьох міжнародних та всеукраїнських конференцій, зокрема

з 2016 р. є відповідальним секретарем Всеукраїнської наукової конференції з біографістики.

Із 2013 р. організовує і проводить науково-практичні семінари з народознавства Слобожанщини. Із 2014 р. – студентські науково-практичні семінари з музеєзнавства та пам'яткознавства. Популяризує народознавство на телебаченні та «UA: Українське радіо Харків», на засіданнях Клубу української мови і культури та Клубу «Слов'янські виміри» ХНУ імені В. Н. Каразіна. Є науковим консультантом фестивалів «Перлини Слобожанщини».

Наукові інтереси: методологія антропологічних досліджень, історія й методологія етнологічних досліджень, бібліографія етнологічної науки, вивчення етнології дитинства, інкультурації, ритуалізовані форми людської поведінки, міфологічна свідомість та неоміфологізми, репрезентація історичної та культурної спадщини.

Основні праці

1. Назначение и символика гончарных клейм средневековья (по материалам салтовской культуры) // STRATUM+ : Славян. древности. – 2001–2002. – № 5. – С. 355–367.
2. Персонажі українських народних ігор як релікти обрядів ініціації (за матеріалами Слобожанщини кін. XIX – поч. XX ст.) // Матеріали до української етнології. – 2002. – Вип. 2(5). – С. 6–11.
3. Слобожанщина : проблема усвідомлення етнічної ідентичності // Вісн. держкомнаціміграції України. – 2002. – № 3. – С. 79–83.
4. Ритуально-міфологічна семантика ігор слобожан, пов'язаних із пастухівництвом // Матеріали до української етнології : щорічник. – 2003. – Вип. 3 (6). – С. 12–17.
5. Семантика палиці в народних іграх (за матеріалами Слобожанщини кін. XIX – поч. XX ст.) // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. – Х., 2003. – Вип. 6. – С. 4–9.
6. Семіосфера еротичних мотивів у дитячих забавляннях із маніпулюванням пальцями // Тіло в текстах культур : зб. ст. – К., 2003. – С. 151–160.
7. Микола Сумцов як дослідник етнографічної спадщини Г. Ф. Квітки-Основ'яненка // Восьмі Сумцовські читання : матеріали наук. конф., присвяч. 100-річчю XII археол. з'їзду. – Х., 2003. – С. 3–5.
8. Етнографічна спадщина Раїси Данковської // Дев'яті Сумцовські читання : матеріали наук. конф. «Музей і сучасність». – Х., 2004. – С. 27–30.
9. Історія етнографічного дослідження ігрової культури Слобожанщини в XIX – на початку XX століття // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Х., 2004. – Вип. 7. – С. 51–58.
10. О территории историко-этнографического региона «Слобожанщина» : проблема исторического становления и формирования границ // Белгородский историко-археологический сборник. – Белгород, 2004. – Вип. 3. – С. 98–111.

11. Ставлення до материнства як основа формування гендерного паритету в суспільстві // Гендерна політика міст : історія і сучасність : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 18 груд. 2003 р. – Х., 2004. – С. 11–19.
12. «Забава при мерці» як обряд переходу // Р. Ф. Кайндль. Новітні етноісторичні виміри : матеріали II Міжнар. наук. семінару «Кайндлівські читання», Чернівці, 28–29 трав. 2005 р. – Чернівці, 2005. – С. 200–208.
13. Терміни «город» і «поле» в ігровій практиці слобожан кінця XIX – початку XX ст. у зв'язку з реконструкцією давніх міфологічних уявлень // Нар. творч. та етногр. – 2005. – № 6. – С. 81–87.
14. Методика дослідження народних ігор // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – К., 2006. – Вип. 21. – С. 47–52.
15. Подвійна семантика зооморфних символів в українських дитячих іграх // На перехрестях світової науки : матеріали III Міжнар. наук. конф. «Вікно в європейську науку», присвяч. 140-річчю від дня народж. Р. Ф. Кайндля. – Чернівці, 2006. – С. 194–197.
16. Семантика рослинної символіки в іграх українців // Записки історичного факультету / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – 2006. – Вип. 17. – С. 97–106.
17. Міфо-ритуальні основи дитячих ігор (на матеріалах Слобожанщини кінця XIX – початку XX століття) : автореф. дис. ... канд. іст. наук. – К., 2007. – 20 с.
18. Этническая принадлежность погребений по обряду кремации в среде салтов-маяцкой культуры (на примере биритуальных могильников) // Проблемы на болгарската история и култура. – София, 2007. – Вип. 4/1. – С. 221–231.
19. Взросление в традиционном обществе : игра как инициация // Актуальные вопросы и достижения современной антропологии. – Новосибирск, 2008. – С. 110–113.
20. Дослідження сучасних дитячих ігор : опис чи наратив // Етнічна історія народів Європи. – 2008. – Вип. 27. – С. 116–119.
21. Петро Васильович Іванов – корифей українського народознавства (конференція до 170-річчя від дня народження, Харків, 1–2 груд. 2007 р.) // Нар. творч. та етногр. – 2008. – № 6. – С. 118–119.
22. Ініціація через гру // Народна культура українців : життєвий цикл людини : іст.-етнол. дослідж. : у 5 т. / [наук. ред. М. Гримич]. – К., 2008. – Т. 1 : Діти. Дитинство. Дитяча субкультура. – С. 160–174.
23. Мифологический «язык» детской считалки : заимствование и творчество // Язык и литература в условиях многоязычия : материалы II Междунар. науч.-практ. конф. / Башкир. гос. ун-т. – Нефтекамск, 2008. – С. 5–12.
24. М. Русов та його «Ігри дітей в Полтавщині» // Народна культура українців : життєвий цикл людини : іст.-етнол. дослідж. : у 5 т. / [наук. ред. М. Гримич]. – К., 2008. – Т. 1 : Діти. Дитинство. Дитяча субкультура. – 2008. – С. 212–213.
25. Символічні коди народної культури (міфологія, фольклористика та етнологія) : бібліогр. матеріали з білорус., рос. та укр. міфології, фольклору

- та етнології / уклад. Н. В. Аксьонова, Ю. Ю. Полякова, М. І. Філон, О. Є. Хомік. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. – 336 с.
26. Місце та роль міфологічного персонажа в дитячих іграх // Матеріали до української етнології : наук. щорічник. – К., 2009. – Вип. 8 (11). – С. 92–96.
27. Семантика примет о деньгах : приемы управления денежной энергией // Этногр. обозрение. – 2009. – № 2. – С. 6–11.
28. История советского сиротства : между Родиной и матерью // Наук. вісн. Міжнар. гуманіт. ун-ту. Сер. : Історія. Філософія. Політологія. – 2011. – Вип. 2. – С. 20–26.
29. Образи «чужого» як система ідентифікації у субкультурному середовищі // Наук. зап. Нац. ун-ту «Острозька академія». Сер. : Культурологія. – 2011. – Вип. 7. – С. 363–370.
30. Семантика рослинної символіки у народних іграх Слобожанщини (кінець XIX – початок XX ст.) // Актуальне народне : інтерпретації традиційної культури : матеріали VII ювіл. Гончарів. Читань / НЦНК «Музей Івана Гончара». – К., 2011. – С. 187–195.
31. Харківщина в мемуарах, щоденниках і подорожніх записках з XVIII ст. до сьогодення / уклад. Н. В. Аксьонова, М. Г. Зубков, Т. О. Чугуй, Ю. Ю. Полякова. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 140 с.
32. Етнографія народів світу : навч.-метод. комплекс / уклад. Н. В. Аксьонова. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 60 с.
33. Етнографія українців у виданнях Воронезького, Курського та Харківського губернських статистичних комітетів // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2012. – № 1006 : Серія : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 15. – С. 62–69.
34. Історія української культури : навч.-метод. посіб. / Н. В. Аксьонова, А. М. Домановський, Т. О. Чугуй. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 196 с.
35. Спадщина етнографів Слобожанщини : зміст і стан вивчення // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – К., 2012. – Вип. 2. – С. 51–59.
36. Заселення Слобожанщини : стратегії та прагнення // Всеукраїнська наукова конференція «Історичні регіони України : минуле та сучасність» (28–29 листопада 2013 р.). – Х., 2013. – С. 156–158.
37. Методичні рекомендації щодо написання та захисту дипломних робіт (для студентів спеціальності «культурологія») / уклад. Н. В. Аксьонова. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 64 с.
38. Скуштувати етнічне : швидко&автентично // Постфактум : іст.-антропол. студії. – 2013. – № 1 : Єдність у різноманітті стратегій та практик. – С. 63–71.
39. «Українська» та «російська» Слобожанщина : політичні кордони історико-етнографічного регіону // Етнічна історія народів Європи. – 2013. – Вип. 33. – С. 113–119.
40. Харківське історико-філологічне товариство як організатор польових етнографічних досліджень Слобожанщини / Н. В. Аксьонова, І. М. Скірда //

- Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2013. – № 1055 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 15. – С. 64–69.
41. Історико-етнографічний регіон Слобожанщина в історіографічних дослідженнях // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – 2015. – Вип. 21. – С. 99–104.
42. Північно-східні межі Слобожанщини у вимірі географії культури // По той бік Дніпра : вплив контраверсійних образів «іншого українця» на формування ментальних кордонів. – Запоріжжя, 2015. – С. 203–208.
43. Игровое поведение в системе взросления в русской и украинской традиции // Наук. вісн. Міжнар. гуманіт. ун-ту. Сер. : Історія. Філософія. Політологія : зб. наук. праць. – Одеса, 2016. – Вип. 12. – С. 8–13.
44. Історія української культури : метод. рек. для самост. роботи студентів спец. «Лікувальна справа» / уклад. Н. В. Аксьонова, В. В. Маліков. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 64 с.
45. Північний кордон Слобожанщини : де і коли? // Історико-краєзнавчі дослідження : традиції та інновації : матеріали II Міжнар. наук. конф., 24–25 берез. 2016 р., м. Суми. – Суми, 2016. – Ч. 2. – С. 93–96.
46. Слобожанщина в мемуарах, щоденниках і подорожніх записках з XVIII ст. до сьогодні : бібліогр. покажч. / уклад. Н. В. Аксьонова, О. В. Дьякова, Ю. Ю. Полякова, Т. О. Чугуй. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 172 с.
47. Історія України + Всесвітня історія. 10 клас : академічний рівень : зошит для самост. робіт та темат. контролю. – Х. : Весна, 2017. – 136 с.
48. «Ничья земля» : Буджак между национальным и этническим дискурсами в новейших исследованиях историко-этнографического региона : [рецензии] // Дринівський збірник. – Х. ; София, 2017. – Т. 10. – С. 484–491. – Рец. на кн.: Буджак : ист.-этногр. очерк юго-запад. р-нов Одесщины : кн. для чтения / ред. А. И. Киссе, А. А. Пригарин. В. Н. Станко. – Одесса : HystScriptUm-Smil, 2014. – 744 с. ; Буджак. История земли и населения (VII в. до н. э. – XXI в.) / И. Ф. Грек. – Кишинев : Stratum Plus, 2016. – 278 с.
49. Екскурсійна практика : метод. рек. (для студентів 2 курсу спец. 242 «Туризм». Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти / уклад. Н. В. Аксьонова, А. Ю. Парфіненко, А. С. Перепелиця, П. О. Подлепіна. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. – 48 с.
50. Історія України + Всесвітня історія. 10 клас : академічний рівень : зошит для самост. робіт та темат. Контролю / Н. Аксьонова, І. Скирда. – Х. : Весна, 2018. – 136 с.

Література про неї

1. Архипова А. «Приманю деньги быстро и дешево» : денежная магия в России / А. Архипова, Я. Фрухтманн // Антропол. форум. – 2013. – № 18. – С. 134–190.
С. 136: посилання на праці Н. В. Аксьонової.

2. Белик А. А. Деньги в современном и традиционном обществе (психология и антропология денег) / А. А. Белик // Экон. журн. – 2013. – Т. 30, № 2. – С. 46–55.
С. 51, 54: посилання на праці Н. В. Аксьонової.
3. Гребеньова В. О. Види ініціацій у дитячій субкультурі українців Вінниччини (другої половини ХХ – початку ХХІ ст.) / В. О. Гребеньова // Наук. зап. Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Сер. : Історія. – 2013. – Вип. 21. – С. 172–176.
С. 173: посилання на праці Н. В. Аксьонової.
4. Ліманська О. В. Світ дитинства в контексті народних традицій (на матеріалі народних ігор і танців Слобожанщини) / О. В. Ліманська // Теорія та методика навчання та виховання. – 2011. – Вип. 29. – С. 70–80.
С. 71: посилання на праці Н. В. Аксьонової.
5. Пошивайло М. Атрибути гончарної культури у фольклорно-ігровій традиції українців / М. Пошивайло // Література. Фольклор. Проблеми поетики : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2013. – Вип. 38. – С. 415–425.
С. 418: посилання на праці Н. В. Аксьонової.
6. Соколова А. Прадавній світогляд предків у романі Любові Голоти «Епізодична пам'ять» / А. Соколова // Література. Фольклор. Проблеми поетики : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2011. – Вип. 35. – С. 522–530.
С. 527: посилання на праці Н. В. Аксьонової.
7. Старков В. До історіографії традиційної ігрової культури населення України / В. Старков // Наукові записки : зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – К., 2008. – Т. 16. – С. 131–149.
С. 140: посилання на праці Н. В. Аксьонової.
8. Аксьонова Наталя Володимирівна // Філософський факультет Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Режим доступу : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/aksjonova.html.
9. Аксьонова Наталя Володимирівна // Харківський національний університет імені Василя Назаровича Каразіна. Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу. – Режим доступу : <http://international-relations-tourism.karazin.ua/Aksjonova>.

Бортник Лідія Андріївна

(06.04.1952 р. народж.)

Народилася в с. Миропілля Краснопільського району Сумської області. 1969 р. закінчила Миропільську середню школу № 1. 1969–1972 рр. працювала в'язальницею Харківської панчішної фабрики. 1976–1978 рр. – друкаркою Харківського міського комітету комсомолу, 1978–1986 рр. – лаборантом кафедри історії КПРС Харківського державного університету.

1979–1985 рр. навчалася на історичному факультеті ХДУ. 1986–1989 рр. – асистент, із 1989 р. по 1992 р. – аспірант кафедри історії КПРС ХДУ. 1992 р.

захистила кандидатську дисертацію «Критичний аналіз викладання суспільних наук в загальноосвітніх школах України».

1992–1999 рр. працювала на посадах старшого викладача (1992), доцента (1998) кафедри історії України ХДУ. Із 1999 р. – до сьогодні – доцент кафедри українознавства філософського факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна. Наукове звання доцента – з 2001 р.

1993–1995 рр. – за сумісництвом працювала в Харківському інституті радіоелектроніки.

У ХНУ імені В. Н. Каразіна викладає курси: історія України, етнологія України, етнографія України.

Наукові інтереси: історія та етнологія України.

Праці

1. Українська культура в роки Великої Вітчизняної війни / Л. А. Бортник, Т. Г. Павлова // До 50-річчя перемоги України в роки Великої Вітчизняної війни : матеріали обл. наук. конф. – Харків, 1995. – С. 70–72.
2. До питання про українсько-шведські взаємини в середині XVII ст. / Л. А. Бортник, Т. Г. Павлова // Визвольна боротьба українського народу під проводом Б. Хмельницького за українську державність : матеріали наук. конф., 25–27 жовт. 1995 р. – С. 24–26.
3. Україна на етапі розпаду радянської державності / Л. А. Бортник, Т. Г. Павлова // Вісн. Харків. ун-ту. – 1996. – № 387 : Сер. : Історія України. – Вип. 1. – С. 251–259.
4. Вивчення іноземними студентами історії національно-державної символіки України / Л. А. Бортник, Л. Е. Добрунова, В. А. Корнілова // Преподавание языков в вузе на современном этапе. Межпредметные связи ХГУ : Науч. исслед. Опыт. Поиски : Харьков. сб. науч. тр. – 1997. – Вип. 1. – С. 127–128.

5. Постать Богдана Хмельницького в історичних працях М. І. Костомарова та П. М. Бущинського / Л. А. Бортник, Т. Г. Павлова // Історичні віхи Слобідської України. XVII – поч. XX ст. : наук. зб. пр. учасників наук. конф. «Визвольна боротьба українського народу під проводом Богдана Хмельницького за українську державність». – Х., 1997. – С. 119–130.
6. Національне виховання студентської молоді : проблеми та перспективи / Л. А. Бортник, В. А. Корнілова, Т. Л. Степаненко, Є. В. Федоров // Преподавание языков в вузе на современном этапе. Межпредметные связи ХГУ. Науч. исслед. Опыт. Поиски. – Х., 1998. – С. 93–94.
7. Установи культури України і освоєння культурних цінностей : історична спадщина та сучасність // Вісн. Харків. ун-ту. – 1998. – № 401 : Сер. : Історія України. – 1998. – Вип. 2. – С. 324–332.
8. Д. І. Багалій та Харківське товариство «Просвіта» / Л. А. Бортник, Л. Е. Добрунова // Багаліївській читання в НУА : прогр. та матеріали / ХДУ «НУА». – Х., 1999. – Ч. 2. – С. 81–83.
9. Державотворчі та національні проблеми в конституційному процесі доби української революції (1917–1920 рр.) / Л. А. Бортник, Т. Г. Павлова, О. В. Телюпа // Вісн. Харків. ун-ту. – 1999. – № 442 : Сер. : Історія України. – Вип. 3. – С. 121–128.
10. «Українська культура нехай шириться поміж українцями» (про внесок Д. І. Багалія в розвиток культури Харкова / Л. А. Бортник, Л. Е. Добрунова // Багаліївські читання в НУА. – Х., 2000. – Вип. 3 : Д. І. Багалій і культура Слобідської України. – С. 43–45.
11. Про деякі аспекти науково-педагогічної діяльності Д. І. Багалія / Л. А. Бортник, Т. Г. Павлова // Багаліївські читання в НУА. – Х., 2001. – Вип. 4 : Педагог і влада : історичний досвід, сучасні реалії, перспективи. – С. 44–45.
12. Інтелігенція як фактор суспільного буття / Л. А. Бортник, О. М. Голікова // Друга Всеукр. наук. конф. «Інтелігенція і влада», 14–15 березня 2002 р. Одеса. – Одеса, 2002. – С. 101–105.
13. Основні тенденції історико-бібліотечного процесу в Україні у 70–80 рр XX ст. та сучасність / Л. А. Бортник, Л. М. Воронова // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2002. – № 556 : Сер. : Історія України. – Вип. 5. – С. 200–206.
14. Про доцільність вивчення курсу вітчизняної історії у вищих навчальних закладах України / О. М. Голікова, Л. А. Бортник // Багаліївські читання НУА. – Х., 2002. – Вип. 5 : Вік XX : реформи вищої школи в Україні. – С. 135–138.
15. 1884 рік в історії Імператорського Харківського університету // Регіональні проблеми розвитку українознавства Східної України ; матеріали наук.- прак. конф., 10 верес. 2003 р. – Х., 2003. – С. 88–97.
16. Сторінки історії Харківського університету : Статут 1884 р. та його наслідки // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2003. – № 603 : Сер. : Історія України. – Вип. 6. – С. 17–23.

17. Відбудова Харкова в повоєнні часи (1945–1955) / В. І. Танцюра, Л. А. Бортник // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2003. – № 603 : Сер. : Історія України. – Вип. 6. – С. 160–170.
18. Культурне життя повоєнного Харкова. (1946–1956 рр.) // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2004. – № 641 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 7. – С. 188–193.
19. Розвиток культури та мистецтва // Історія міста Харкова ХХ століття / [О. Н. Ярмиш, С. І. Посохов, А. І. Епштейн та ін.]. – Х., 2004. – С. 434–443.
20. Видатні діячі національного мистецтва : Леся Курбас // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2006. – № 715 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 8. – С. 174–178.
21. Соціально-політичне життя Харкова у 1917 р. : відновлення діяльності партійних організацій / Л. А. Бортник, Л. Е. Добрунова // Матеріали Всеукраїнської наукової конференції «Формування національних і загальнолюдських цінностей в українському суспільстві» : зб. ст. – Х., 2006. – С. 306–310.
22. До історії української кулінарії // Настольная книга для хозяек. – Х., 2008. – С. 3–8.
23. Традиційна побутова культура в контексті українсько-польських відносин (ХІХ ст.) : Міжнар. наук.-практ. конф. «Основні тенденції розвитку українсько-польського співробітництва в історико-філософському та педагогічному контексті: діалог культур» // Гуманітарні науки : наук.-практ. журн. – 2008. – № 2. – С. 12–17.
24. До проблеми початків кириличного друкарства / Л. А. Бортник, Л. Е. Добрунова // Міжнародна наук. конф. «Сучасна україністика : наукові парадигми мови, історії, філософії», 16–18 квіт. 2008 р. : зб. наук. робіт. – Х., 2008. – Ч. 5. – С. 14–17.
25. Роль і місце української народнопоетичної творчості в процесі міжслов'янського культурного єднання (кін. ХVІІІ – ХІХ ст.) // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2009. – № 871 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 12. – С. 101–106.
26. До історії університетських статутів 1804–1884 рр. // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2010. – № 906 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 13. – С. 31–37.
27. Деякі проблеми консолідації української нації та оновлення її історичної пам'яті / Л. А. Бортник, Т. Г. Павлова // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2013. – № 1055 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 16. – С. 76–83.
28. До питання участі політичних партій Харкова у виборчих кампаніях 1917 р. / Л. А. Бортник, Л. Е. Добрунова // Матеріали ІV Міжнародної наукової конференції «Сучасна україністика : наукові парадигми мови, історії, філософії». Зб. статей. – Х., 2014. – С. 177–180.

29. Український театр в період окупації: форми організації, репертуар (1941–1944 рр.) // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2014. – № 1119 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 18. – С. 63–70.
30. [Рецензія] // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2014. – № 1119 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 18. – С. 94–95. – Рец. на кн.: Негосударственная высшая школа Харькова в начале XX века : монографія / Т. Г. Павлова. – Х. : Сага, 2012. – 408 с.
31. Деякі аспекти вивчення історичних типів природокористування / Л. А. Бортник, Л. Е. Добрунова // Матеріали міжнар. наук. конф. «Сучасна україністика : наукові парадигми мови, історії, філософії» : зб. ст. – Х., 2016. – С. 132–138.

Література про неї

1. Етнографічний фестиваль : дивовижні заліки [Про проведення заліку з етнографії Л. А. Бортник] // Харків. ун-т. – 2001. – 9 січня
2. «Перше вересня у мене і сина-першокласника» : [спомини доц. каф. українознавства Л. А. Бортник] // Харків. ун-т. – 2009. – 1 серп.
3. Лігун А. Мрії збуваються : [бесіда з доц. філос. ф-ту Л. А. Бортник] / А. Лігун // Харків. ун-т. – 2013. – 5 берез. з фот.
4. Бортник Лідія Андріївна // Філософський факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Кафедра українознавства. – Режим доступу : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/bortnik.html.

Грінченко Гелінада Геннадіївна

(1.11.1971 р. народж.)

Народилася в м. Харків. 1988 р. закінчила середню школу № 29 із золотою медаллю. Вищу освіту здобула на історичному факультеті Харківського державного університету, який закінчила з відзнакою (1988–1993 рр.). 1998–2001 рр. навчалася в аспірантурі кафедри нової та новітньої історії ХНУ ім. Каразіна. 2001 р. захистила кандидатську дисертацію «Американський окупаційний режим у Німеччині в 1945–1946 рр.».

Із 2001 р. працює в ХНУ імені В. Н. Каразіна: викладачем кафедри історіографії, джерелознавства та археології (2001–2003 рр.), старшим науковим співробітником науково-дослідної частини (2003–2004 рр.), доцентом (2004–2006, 2009–2011; звання – з 2011 р.), професором (з 2011 р.) кафедри українознавства.

Протягом 2006–2009 рр. навчалася в докторантурі кафедри українознавства філософського факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2011 р. захистила докторську дисертацію «Українські оstarбайтери в системі примусової праці Третього району: проблеми історичної пам'яті».

Автор 135 друкованих праць. Під її керівництвом захистилося 4 кандидати наук.

Викладає (та викладала) курси: «Антропологія повсякдення», «Всесвітня історія (історія Західної цивілізації нового часу)», «Історична антропологія», «Історична пам'ять у соціокультурному контексті», «Історія України», «Методика наукового дослідження», «Усна історія: теорія і практика»; веде спецсемінари: «Історія Східної Європи в сучасних інтерпретаціях», «Колективна пам'ять і політика пам'яті».

Із 2006 р. очолює Українську асоціацію усної історії (<http://oralhistory.com.ua/>). Із 2014 р. – головний редактор журналу «Україна Модерна» (<http://uamoderna.com/redakcia>).

Стипендіатка установ: Freie Universität Berlin (1998), Ukrainische-Österreichische Kooperationsbüro (2001), Central European University (2003), Canadian Institute of Ukrainian Studies (2006, 2004), Gerda Henkel Stiftung (2004–2006, 2012), American Council of Learned Societies (2003, 2008), The Center for Advanced Study and Education (2009, 2010), The Hadassah-Brandeis Institute and the Brandeis-Genesis Institute for Russian Jewry Scholar-in-Residence (2015), The Holodomor Research and Education Consortium (HREC) of the Canadian Institute of Ukrainian Studies (CIUS) (2017), Center for Holocaust Studies at the Institute for Contemporary History in Munich (2018).

Наукові інтереси: усна історія, Memory Studies, Holocaust and Genocide Studies, історія Другої світової війни.

Основні праці

1. Остарбайтеры Третьего рейха – стратегии выживания // Сторінки воєнної історії України : зб. наук. ст. / НАН України, Ін-т історії України. – К., 2003. – Вип. 7, ч. 1. – С. 219–226.
2. Воєнно-історична антропологія – на шляху до формування нового напрямку історичних досліджень // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2004. – № 641 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 7. – С. 128–137.
3. Невигадане : Усні історії остарбайтерів / автор-упоряд., ред., вступ. ст. Г. Г. Грінченко. – Х. : Райдер, 2004. – 236 с.
4. Особенности реконструкции прошлого в устных свидетельствах бывших остарбайтеров // Сторінки воєнної історії України : зб. наук. ст. / НАН України, Ін-т історії України. – К., 2004. – Вип. 8, ч. 1. – С. 52–58.
5. Текстуальний аналіз усно-історичного свідчення (на прикладі усних інтерв'ю з колишніми остарбайтерами Харківської області) // Схід – Захід : іст.-культурол. зб. – Х. ; К., 2004. – Вип. 6. – С. 151–171.
6. Реконструкция ситуации и исследование нарратива : к вопросу о методах анализа устно-исторического интервью // Сторінки воєнної історії України : зб. наук. ст. / НАН України, Ін-т історії України. – К., 2005. – Вип. 9, ч. 1. – С. 26–35.
7. Пам'ять про війну як об'єкт історичного дослідження : інверсія традиційної перспективи // Сторінки воєнної історії України : зб. наук. ст. / НАН України, Ін-т історії України. – К., 2006. – Вип. 10, ч. 1. – С. 14–21.
8. «Східний робітник» у нацистській Німеччині – усна історія примусового досвіду // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2006. – № 715 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 8. – С. 98–107.
9. Ostarbeiters del Tercer Reich : recordar y olvidar como estrategias de supervivencia // Historia, Antropología y Fuentes Orales. – 2006. – N 35. – S. 123–37.
10. Біографічне й тематичне інтерв'ю : інтерпретаційний потенціал і особливості наративного аналізу // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2007. – № 767 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 9. – С. 87–97.
11. Усні свідчення колишніх остарбайтерів : спроба аналізу // Україна модерна. – К. ; Львів, 2007. – Число 11. – С. 111–126.
12. (Авто)біографічне інтерв'ю в усно-історичних дослідженнях : до питання про теорію аналізу // Схід – Захід : іст.-культурол. зб. – Х., 2008. – Вип. 11–12. – С. 59–76.

13. Проведення та аналіз автобіографічного наративного інтерв'ю : метод Фріца Шютце // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 822 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 10. – С. 186–194.
14. «Раскинулись рельсы далеко...» : фольклор примусових робітників нацистської Німеччини у публікаціях радянської доби // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 835 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 11. – С. 103–123.
15. Спогади-терни. Про моє життя німецьке... : Спогади про перебування на примусових роботах у нацистській Німеччині / голов. ред., вступ. ст. Г. Г. Грінченко ; упоряд., коментар І. Є. Реброва. – Х. : Право, 2008. – 448 с.
16. Ehemalige 'Ostarbeiter' berichten : Erste Auswertungen eines Oral-History-Projektes aus der der Ostukraine // Hitlers Sklaven : Lebensgeschichtliche Analysen zur Zwangsarbeit im internationalen Vergleich / ed. Alexander von Plato, Almut Leh, Christoph Thonfeld. – Vienna ; Cologne ; Weimar, 2008. – S. 230–240.
17. Oral History in Ukraine // Oral History Assoc. of Australia J. – 2008. – N 30. – S. 70–74.
18. Автобіографічні конструкції та стратегії саморепрезентацій в інтерв'ю-спогадах колишніх українських оstarбайтерів (попередні результати дослідження) // Сторінки воєнної історії України : зб. наук. ст. / НАН України, Ін-т історії України. – К., 2009. – Вип. 12. – С. 65–72.
19. Примусова праця в нацистській Німеччині в усних історіях колишніх дітей-остарбайтерів // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2009. – № 871 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 12. – С. 52–74.
20. Zwangsarbeit im nationalsozialistischen Deutschland im Kontext des lebensgeschichtlichen Interviews einer ehemaligen ukrainischen Ostarbeiterin // Erinnerungen nach der Wende : Oral History und (post)sozialistische Gesellschaften / ed. Julia Obertreis, Anke Stephan. – Essen (Germany), 2009. – S. 133–150.
21. Ред.: «Прошу вас мене не забувати» : усні історії українських оstarбайтерів / Г. Грінченко (голов. ред.), І. Ястреб, О. Стасюк [та ін.]. – Х. : Право, 2009. – 208 с.
22. Між визволенням і визнанням : примусова праця в нацистській Німеччині в політиці пам'яті СРСР і ФРН часів «холодної війни». – Х. : НТМТ, 2010. – 336 с.
23. Примусова праця часів Другої світової війни у конкурсних роботах школярів ФРН 1980-х – поч. 1990-х рр. // Сторінки воєнної історії України : зб. наук. ст. / НАН України, Ін-т історії України. – К., 2010. – Вип. 13. – С. 24–33.
24. Oral Histories of Former Ukrainian Ostarbeiter : Preliminary Results of Analysis // Hitler's Slaves : Life Stories of Forced Labourers in Nazi-Occupied Europe / ed.

- Alexander von Plato, Almut Leh, Christoph Thonfeld. – New York, 2010. – P. 250–261.
25. *Ред.: У пошуках власного голосу : Усна історія як теорія, метод та джерело : зб. наук. ст. / за ред. Г. Г. Грінченко, Н. Ханенко-Фрізен. – Х. : Торгсін плюс, 2010. – 248 с.*
26. (Від)творення уявлень про примусову працю часів Другої світової війни в історичній пам'яті сучасного українського суспільства // Київ. старовина. – 2012. – № 6. – С. 69–94.
27. Усна історія в пострадянських дослідницьких практиках (на прикладі сучасних Білорусі, Росії та України) / Г. Г. Грінченко, І. В. Реброва, І. М. Романова // Укр. іст. журн. – 2012. – № 4. – С. 172–187.
28. Усна історія примусу до праці : метод, контексти, тексти. – Х. : НТМТ, 2012. – 304 с.
29. The Ostarbeiter of Nazi Germany in Soviet and Post-Soviet Ukrainian Historical Memory // Canadian Slavonic Papers. – 2012. – Vol. 54, N 3–4. – P. 401–426.
30. Specificitățile autoprezentării în istoriile orale ale ostarbeiterilor ucraineni // Al Doilea Război Mondial : memorie și istorie în Estul și Vestul Europei / comp. Diana Dumitru, Igor Cașu, Andrei Cușco [et al]. – Chisinau (Moldova), 2012. – P. 170–190.
31. Комунікативні горизонти усної історії : матеріали Міжнар. наук. конф., [м. Переяслав-Хмельницький], 17–18 трав. 2013 р. / [упоряд. Г. Г. Грінченко, Т. Ю. Нагайко]. – Переяслав-Хмельницький, 2013. – 280 с.
32. Historia mówiona na Ukrainie : ludzie, tematy, fakty : [Oral History in Ukraine : People, Themes, Facts; in Polish] // Wrocławski Rocznik Historii Mówionej. – 2013. – N 3. – S. 73–92.
33. Historia mówiona na Ukrainie : osobliwości, priorytety i perspektywy : [Oral History in Ukraine : Features, Priorities, and Perspectives; in Polish] // Pojednanie Przez trudną Pamięć : Wołyń 1943 / ed. and comp. Aleksandra Zińczuk. – Lublin, 2013. – S. 73–76.
34. (Re)Constructing Suffering : 'Fascist Captivity' in Soviet Commemorative Culture // Cuadernos de Historia Contemporánea. – 2013. – N 35. – P. 243–261.
35. Ukrainische Zwangsarbeiter im Dritten Reich : Besonderheiten der Erinnerung und die (Re)Konstruktion des historischen Gedächtnisses in der sowjetischen und postsowjetischen Ukraine // Zwangsarbeit in Hitlers Europa : Besatzung, Arbeit, Folgen / ed. D. Pohl and T. Sebta. – Berlin, 2013. – S. 371–402.
36. Суспільні злами і поворотні моменти : макроподії крізь призму автобіографічної розповіді : матеріали Міжнар. наук. конф., [м. Львів], 25–26 верес. 2014 р. / Ін-т народознавства НАН України. – Львів, 2014. – 284 с.
37. *Ред.: «Розрішіть передати мені гарячий скучний привіт з нового й далекого краю Германії» : листування Уляни Кам'янської / голов. ред. Г. Грінченко ; упоряд. Р. Казанков, І. Скрипка. – Х. : Майдан, 2014. – 88 с.*
38. And now imagine her or him as a slave, a pitiful slave with no rights': child forced labourers in the culture of remembrance of the USSR and post-Soviet Ukraine //

- European Review of History : Revue européenne d'histoire. – 2015. – Vol. 22, issue 2. – P. 389–410.
39. Forced Labour in Nazi Germany in the Interviews of Former Child Ostarbeiters // Reclaiming the Personal: Oral History in Post-Socialist Europe / ed. N. Khanenko-Friesen, G. Grinchenko ; Univ. of Toronto. – Toronto, 2015. – P. 176–204.
40. Introduction. Reclaiming the Personal : Oral History in Post-Socialist Europe / Natalia Khanenko-Friesen, Gelinada Grinchenko // Reclaiming the Personal : Oral History in Post-Socialist Europe / ed. N. Khanenko-Friesen, G. Grinchenko ; Univ. of Toronto. – Toronto, 2015. – P. 3–18.
41. **Ред.: Жінки Центральної та Східної Європи у Другій світовій війні : Гендерна специфіка досвіду в часи екстремал. насильства** : зб. наук. ст. / за наук. ред. Гелінади Грінченко, Катерини Кобченко, Оксани Кісь. – К., 2015. – 336 с.
42. *Ред.:* Reclaiming the Personal : Oral History in Post-Socialist Europe / ed. N. Khanenko-Friesen, G. Grinchenko ; Univ. of Toronto. Toronto, 2015. – 344 p.
43. Масове знищення пацієнтів Ігреської психіатричної лікарні впродовж 1941–1943 рр. : цифри, люди, долі / Г. Г. Грінченко, А. Г. Венгер // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – 2016. – Вип. 23. – С. 60–70.
44. Babyn Yar as Oral History // Babyn Yar : History and Memory / ed. by Vladyslav Hrynevych, Paul Robert Magocsi. – K., 2016. – P. 163–188.
- Перевид., укр. мовою: Бабин Яр : історія і пам'ять / ред., передм. : Владислав Гриневи́ч, Павло-Роберт Маґочій ; вступ. ст. : Норман М. Наймарк. – 2-ге вид. – К. : Дух і Літера, 2017. – 351 с. : 16 л. іл.
45. Ostarbeiters of the Third Reich in Ukrainian and European Public Discourses : Restitution, Recognition, Commemoration // War and Memory in Russia, Ukraine and Belarus / ed. by Julie Fedor, Markku Kangaspuro, Jussi Lassila, Tatiana Zhurzhenko. – Basingstoke (England), 2017. – P. 281–304.
46. From contact zone to battlefield: (un)real borders of the (un)declared war in Eastern Ukraine, 2014–2016 / Gelinada Grinchenko, Oksana Mikheieva // Post-Cold War Borders : Reframing Political Space in the EU's Eastern Europe / ed. by J. P. Laine, I. Liikanen, J. W. Scott. – London, 2018. – P. 169–187.
47. Silken Braids Under the German Boot : Creating Images of Female Soviet Ostarbeiters as Betrayers and Betrayed / Gelinada Grinchenko, Eleonora Narvselius // Traitors, Collaborators and Deserters in Contemporary European Politics of Memory : Formulas of Betrayal / ed. by G. Grinchenko, E. Narvselius. – Basingstoke (England), 2018. – P. 311–336.
48. Introduction : «Formulas of Betrayal» – Traitors, Collaborators and Deserters in Contemporary European Politics of Memory / Gelinada Grinchenko, Eleonora Narvselius // Traitors, Collaborators and Deserters in Contemporary European Politics of Memory : Formulas of Betrayal / ed. by G. Grinchenko, E. Narvselius. – Basingstoke (England), 2018. – P. 1–27.

49. *Ped.: Traitors, Collaborators, and Deserters in Contemporary European Politics of Memory : Formulas of Betrayal* / ed. by G. Grinchenko, E. Narvselius. – Basingstoke (England) : Palgrave Macmillan Memory Studies, 2018. – 422 p.

Література про неї

1. Грінченко Гелінада Геннадіївна // Вікіпедія. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D1%80%D1%96%D0%BD%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%93%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D0%B0_%D0%93%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D1%96%D1%97%D0%B2%D0%BD%D0%B0.
2. Грінченко Гелінада Геннадіївна // Філософський факультет Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Режим доступу : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/grinchenko.html.

Домановський Андрій Миколайович

(4.05.1980 р. народж.)

Народився в с. Липці Харківського району Харківської області. 1997 р. закінчив із золотою медаллю Липецьку загальноосвітню школу імені П. В. Щепкіна. 1997–2002 рр. навчався на історичному факультеті Харківського державного університету (Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна), який закінчив із відзнакою. 2003–2006 рр. навчався в аспірантурі кафедри історії стародавнього світу та середніх віків ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2007 р. захистив кандидатську дисертацію «Державний контроль та регулювання

торгівлі у Візантії IV–IX вв.».

Із 2006 р. і до сьогодні працює на посаді доцента кафедри українознавства філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; із 2009 р. й дотепер також працює на посаді доцента кафедри історії стародавнього світу та середніх віків історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (звання – з 2012 р.).

За сумісництвом (із 2016 р.) є фахівцем Центру українських студій імені Д. І. Багалія філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Протягом 2006–2018 рр. працював за сумісництвом доцентом кафедри українознавства факультету транспортних систем Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. Автор 220 друкованих праць.

Викладає (або викладав) курси: «Історія середніх віків», «Антична археологія», «Візантійська цивілізація», «Історія середньовічної церкви», «Історія України», «Історія української та зарубіжної культури», «Українська мова професійного спрямування», «Історія української культури», «Історія України та української культури», «Актуальні проблеми всесвітньої історії», «Управління науковими проектами», «Глобальні проблеми сучасності».

Читав публічні лекції з візантиністики, історії України, медієвістики та ін.

Наукові інтереси: візантиністика, антична археологія, історія Київської Русі, теорія історичного процесу.

Праці

1. Опыт периодизации эволюции должности префекта города Рима // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2000. – № 456, ч. 1. – С. 318–320.
2. О регулировании торговли продовольствием в Константинополе согласно Книге Епарха (опыт реконструирующего моделирования элементов управленческого процесса) // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Х., 2001. – [Вип. 5]. – С. 37–46.
3. Сторінка з історії харківської візантиністики (про спробу перекладу «Книги Епарха» в Харківському університеті) // Харків. історіогр. зб. – 2002. – Вип. 5. – С. 101–106.
4. Косвенное регулирование оптовой торговли продовольствием в Византии VIII–X вв. : некоторые аспекты социал. Политики // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Х., 2003. – Вип. 6. – С. 14–21.
5. Г. Н. Лозовик и освещение проблем государственного регулирования внешней торговли в ранней Византии // Античная древность и средние века. – 2004. – Вып. 35. – С. 265–278.
6. М. А. Шангін та рукопис поеми Арата «Явища» із зібрання Харківського університету : маловідомі сторінки долі науковця та манускрипту // Праці Центру пам'яткознавства / Центр пам'яткознавства НАН України ; Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури. – 2004. – Вип. 6. – С. 166–174.
7. Причины нечисленности находок византийских монет на территории Давньої Русі IX–X ст. : погляд з Візантії // Древности – 2004 : Харьков. ист.-археол. ежегодник. – Х., 2004. – С. 70–75.
8. Частная акция или государственная политика? : О регулировании болгаро-византийской торговли в 894 г. // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2004. – № 633 : Історія. – Вип. 36. – С. 158–168.
9. До локалізації місця збору мита з давньоруських купців (за даними Ібн Хордадбеха та Ібн ал-Факіха) // Укр. іст. зб. / Ін-т історії України НАН України. – К., 2005. – Вип. 8. – С. 9–17.
10. О зонах кондоминатного управления на границах Византии IV–IX вв. : аспект государственного регулирования внешней торговли // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2005. – № 701 : Історія. – Вип. 37. – С. 127–138.

11. Окремі елементи зовнішньоторговельної політики візантійського уряду та рання історія Давньоруської держави // Археологія. – 2005. – № 2. – С. 34–46.
12. О функциях византийских коммерciareв VII–IX вв. по надзору за торговлей // Вісн. Черніг. держ. пед. ун-ту. – 2006. – Вип. 34 : Сер. : Історичні науки. – № 4. С. 26–30.
13. Налоговая реформа 767 г. Константина V Копронима (741–775) в контексте государственного регулирования продовольственного снабжения столицы // Из истории и культуры средних веков и раннего нового времени : [сб. ст.]. – СПб., 2007. – С. 26–40.
14. О «торгово-ремесленном департаменте» секрета эпарха города Константинополя в середине VII–IX вв. // Власть, общество и Церковь в Византии : сб. науч. ст. / отв. ред. С. Н. Малахов. – Армавир, 2007. – С. 60–73.
15. О возможности существования русско-византийских договоров в IX в. (отдельные замечания к трактовке проблемы) / А. М. Домановский, М. Е. Домановская // Дриновський збірник. – Х. ; Софія, 2007. – Т. 1. – С. 46–59.
16. О службе комитов (архонтов) проливов и авидиков в Византии V–IX ст. (в контексте государственного контроля и регулирования торговли) // LAUREA : К 80-летию проф. В. И. Кадеева : сб. науч. тр. – Х., 2007. – С. 147–157.
17. О сфере компетенции коммерciareв VII–IX вв. : политико-географическая и хронологическая специфика // Мир Византии : материалы междунар. науч. семинара (Белгород, 27–28 октября 2006 г.). – Белгород, 2007. – С. 71–78.
18. Администрация Византийской империи VII–IX вв. и торговля : «неспециализированные» ведомства // Кондаковские чтения II : Проблемы культурно-исторических эпох : материалы междунар. науч. конф. (2; 2007 ; Белгород). – Белгород, 2008. – С. 229–239.
19. Византийское ростовщичество на пересечении экономики и религии : ментальные противоречия и их преодоление // Древнее Причерноморье : [сб. ст.] / Одес. нац. ун-т им. И. И. Мечникова [и др.]. – Одесса, 2008. – Вып. 8. – С. 141–146.
20. Візантійсько-руська торгівля у творах арабських письменників IX–X ст. : елементи нової інтерпретації старих даних // Іслам і сучасний світ : роботи учасників другого та третього Всеукр. конкурсу ісламознав. дослідж. молодих учених імені А. Кримського / упоряд. М. І. Кирюшко. – К., 2009. – С. 141–166.
21. Налоговые преобразования Анастасия I (491–518) в контексте государственного регулирования торговли продовольственными товарами // Дриновський збірник. – Х. ; Софія, 2009. – Т. 3. – С. 327–338.
22. Візантійсько-болгарська торгівля у VIII–IX ст. : засоби державного контролю та регулювання // Історія торгівлі, податків та мита : зб. наук.

- пр. / Акад. митної служби України, Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. – Дніпропетровськ, 2010. – № 1. – С. 38–46.
23. Історія Візантії. Вступ до візантиністики / [Л. В. Войтович, А. М. Домановський ... С. Б. Сорочан та ін.] ; за ред. С. Б. Сорочана і Л. В. Войтовича. – Львів : Апріорі, 2011. – 880 с. : іл.
24. Князь Олег і прийняття християнства : причинки до питання і спостереження у візантійському контексті // Софія Київська : Візантія. Русь. Україна : зб. ст. на пошану д-ра іст. наук, проф. Н. М. Нікітенко / відп. ред. П. С. Сохань. – К., 2011. – С. 192–215.
25. Правление Анастасия I Дикора (491–518) в цикле статей Е. А. Черноусова (1865 – ?) // Древнее Причерноморье : [сб. ст.] / Одес. нац. ун-т им. И. И. Мечникова [и др.]. – Одесса, 2011. – Вып. 9 : Материалы Междунар. конф. и IX чтений памяти проф. П. О. Карышковского, 11–13 марта 2011 г., Одесса. – С. 142–147.
26. Проблеми візантиністики у дисертаційних дослідженнях, захищених в Україні у 2007–2009 рр. // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2011. – № 939 : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 14. – С. 70–90.
27. Історія української культури : навч.-метод. посіб. / Н. В. Аксьонова, А. М. Домановський, Т. О. Чугуй. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 196 с.
28. Математичне моделювання в дослідженнях соціально-економічної історії ранньосередньовічної Візантії (здобутки, проблеми, перспективи) // Дриновський збірник. – Х. ; Софія, 2012. – Т. 5. – С. 134–140.
29. Проблеми візантиністики в дисертаційних дослідженнях, захищених в Україні у 2009–2011 рр. / А. М. Домановський, М. Є. Домановська // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2012. – № 1006 : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 15. – С. 109–140.
30. Харьковская экспедиция в Херсонесе, или Тридцать лет спустя / С. Б. Сорочан, А. Н. Домановский // Древности – 2012 : харьков. ист.-археол. ежегодник. Х., 2012. – Вып. 11. – С. 297–306.
31. Лазні VI–IX ст. і «преторій IX ст.» на території цитаделі Херсонеса Таврійського : окремі зауваги щодо хронології ранньосередньовічної забудови пам'ятки // Древнее Причерноморье. – Одесса, 2013. – Вып. 10 : X чтения памяти проф. П. О. Карышковского : материалы междунар. науч. конф., Одесса, 11–12 марта 2013 г. – С. 225–230.
32. Миф Византии : Византийская цивилизация в истории, историографии и общественных репрезентациях // «Византийская мозаика» : сб. публ. лекций Эллино-византийского лектория при Свято-Пантелеймоновском храме / ред. проф. С. Б. Сорочан ; сост. А. Н. Домановский. – Х., 2013. – С. 18–64. – (Нартекс. Byzantina Ukrainensia ; Supplementum 1).
33. О значении исследования И. Я. Франко «Святой Климент у Корсуні» для изучения истории византийского Херсона // Климентовский сборник :

- материалы VI Междунар. конф. «Церковная археология : Херсонес – город святого Климента» (Севастополь, 2011 г.). – Севастополь, 2013. – С. 142–147.
34. Сергей Борисович Сорочан – профессор Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина : биобиблиогр. указ. / сост., вступ. ст. А. Н. Домановский. – Х. : ХНУ шимени В. Н. Каразина, 2013. – 92 с.
35. Byzantine Studies in Kharkov : Origins, History, and Perspectives / S. B. Sorochan, A. M. Domanovsky // «Византийская мозаика» : сб. публ. лекций Эллино-византийского лектория при Свято-Пантелеймоновском храме / ред. проф. С. Б. Сорочан ; сост. А. Н. Домановский. – Х., 2014. – Вып. 2. – С. 232–239. – (Нартекс. Byzantina Ukrainensia ; Supplementum 2).
36. St. Sophia of Kyiv Cathedral's Millennium in Contemporary Ukrainian Historiography (A Critical Survey) // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2014. – № 1138 : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 19. – С. 6–26.
37. «Ника!» : борьба ранневизантийских партий ипподрома и константинопольское восстание 532 г. // «Византийская мозаика» : сб. публ. лекций Эллино-византийского лектория при Свято-Пантелеймоновском храме / ред. проф. С. Б. Сорочан ; сост. А. Н. Домановский. – Х., 2015. – С. 69–110. – (Нартекс. Byzantina Ukrainensia ; Supplementum 3).
38. «О взимающихъ куплю Руси...» : к интерпретации статьи русско-византийского договора 911 г. в контексте регулирования внешней торговли в Византии // LAUREA I. Античный мир и Средние века : чтения памяти проф. В. И. Кадеева : материалы. – Х., 2015. – С. 114–117.
39. Четверть века пути в средневековье : Медиєвистика на историческом факультете Харьковского университета / С. Б. Сорочан, А. Н. Домановский // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2015. – № 1145 : Історія. – Вип. 50. – С. 41–58.
40. Византийские пограничные торговые города в IV–IX вв. // Стародавнє Причорномор'я / ОНУ імені І. І. Мечникова ; голов. ред. І. В. Немченко. – Одеса, 2016. – Вип. 11. – С. 201–207.
41. Загадки истории. Византия. – Х. : Фолио, 2016. – 379 с.
42. Лицарі Дикого поля. Плугом і мушкетом. Український шлях до Чорного моря / [О. Бачинська, Т. Вінцовський ... А. М. Домановський та ін.]. – Х. : КСД, 2016. – 352 с.
43. Огненный покров Европ : Византия на пути арабских завоеваний VII–VIII вв. // «Византийская мозаика» : сб. публ. лекций Эллино-византийского лектория при Свято-Пантелеймоновском храме / ред. проф. С. Б. Сорочан ; сост. А. Н. Домановский. – Х., 2016. – Вып. 4. – С. 115–158. – (Нартекс. Byzantina Ukrainensia ; Supplementum 4).
44. Alms, Loans, and Usury in the Byzantine Worldview : An Essay in Comparison // Proceeding of the 23rd Intern. Cong. of Byzantine Studies

- (Belgrade, 22–27 August 2016) : round tables / ed. Bojana Krsmanović, Ljubomir Milanović. – Belgrade, 2016. – P. 893–896.
45. Візантиністика у Харківському університеті (середина XIX – початок XXI ст.): бібліогр. покажч. / уклад., вступ ст. : М. Є. Домановська, А. М. Домановський. – Х. : Майдан, 2017. – 158 с.
 46. Загадки истории. Крымское ханство. – Х. : Фолио, 2017. – 378 с.
 47. Клинок мусульманского полумесяца над куполом православной Софии : Последняя битва Византии 29 мая 1453 г. // «Византийская мозаика» : сб. публ. лекций Эллино-византийского лектория при Свято-Пантелеймоновском храме / ред. проф. С. Б. Сорочан ; сост. А. Н. Домановский. – Х., 2017. – Вып. 5. – С. 219–242. – (Нартекс. Byzantina Ucrainensia ; Supplementum 5).
 48. Самоуправління чи самоуправство? Херсон і Фессалоніка у складі Візантійської імперії VII–IX ст. (окремі зауваги до питання про «особливий статус» міст) // LAUREA II. Античний мир и Средние века : чтения памяти проф. В. И. Кадеева, к 90-летию со дня рождения : материалы. – Х., 2017. – С. 86–89.
 49. Загадки истории. Междуречье. – Х. : Фолио, 2018. – 384 с.
 50. К вопросу о нарушителе арабо-византийского договора 689 г. // Стародавнє Причорномор'я / ОНУ імені І. І. Мечникова ; голов. ред. І. В. Немченко. – Одеса, 2018. – Вип. 12. – С. 214–220.

Література про нього

1. Домановський Андрій Миколайович // Сходознавство і візантологія в Україні в іменах : біобібліогр. слов. / упоряд. Е. Г. Циганкова, Ю. М. Кочубей, О. Д. Василюк ; Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАНУ. – К., 2011. – С. 84–85.
2. Домановський Андрій Миколайович // Історики Харківського університету : біобібліогр. довід. (1905–2012) / уклад. О. М. Богдашина, В. І. Бутенко, С. Р. Марченко [та ін.]. – Х., 2013. – С. 76–77.
3. Домановський Андрій Миколайович, кандидат історичних наук, доцент // Кафедра українознавства ХНАДУ: крізь призму часу / ред. і упоряд. В. І. Ковальов ; ХНАДУ. – Х., 2015. – С. 127–128.
4. Головка О. Б. Домановський Андрій Миколайович / О. Б. Головка // Історики-медієвісти сучасної України : довідник / О. Б. Головка ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2016. – С. 27–28.
5. Домановський Андрій Миколайович // Візантиністика у Харківському університеті (середина XIX – початок XXI ст.): бібліогр. покажч. / уклад., вступ ст. : М. Є. Домановська, А. М. Домановський. – Х., 2017. – С. 66–83.
6. Домановський Андрій Миколайович // Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна :

бібліогр. покажч. / за ред. С. Б. Сорочана, С. В. Д'ячкова, А. М. Домановського. – Х., 2018. – С. 30–47.

7. Домановський Андрій Миколайович // Філософський факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Кафедра українознавства. – Режим доступу : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/domanovsky.html.
8. Домановський Андрій Миколайович // Історичний факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – Режим доступу : <http://history.karazin.ua/pro-fakultet/Vikladachi/DomanovskiyAndriyMikolayovich.html>.
9. Домановський Андрій Миколайович // Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – Режим доступу : http://antiquity.karazin.ua/domanovsky_biogr/.

Казанков Роман Юрійович

(20.07.1985 р. народж.)

Народився в м. Харків. У 1993–2002 рр. навчався загальноосвітній школі № 126 м. Харкова. 2002 р. вступив на історичний факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, який закінчив 2007 р. з відзнакою. 2008–2011 рр. навчався в аспірантурі кафедри українознавства ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2013 р. захистив кандидатську дисертацію «Чорноморський регіон в суспільно-політичній та історичній думці України (кін. XIX – XX ст.)».

Із 2007 р. працює на кафедрі українознавства ХНУ імені В. Н. Каразіна на посадах старшого лаборанта (2007), старшого викладача (2011).

Автор 17 друкованих праць.

Викладає курси: «Історія України», «Історія Слобідської України», «Вища освіта України та Болонський процес».

Наукові інтереси: регіональна історія, українська історіографія XIX–XX ст.

Праці

1. Проблема формування чорноморського геополітичного простору в першій половині XX століття : український варіант // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 835 : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 11. – С. 44–51.

2. «Чорноморська орієнтація» на сторінках української емігрантської періодики (1950–1970-ті рр.) // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2009. – № 871 : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 12. – С. 107–112.
3. Концепт «регіон» у сучасній російській та українській історіографії // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2010. – № 906 : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 13. – С. 26–31.
4. Образ чорноморського регіону в шкільній навчальній літературі // Наукові записки : зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – К., 2011. – Т. 23. – С. 394–400.
5. Концептуалізація чорноморського регіону в історичній думці 1920-х років // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. / Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – 2012. – Вип. 31. – С. 170–176.
6. Геополітичні погляди Ю. Липи в українській історіографії // Каразінські читання (Історичні науки) : тези доп. 63-ї міжнар. наук. конф. (м. Харків, 23 квіт. 2010 р.). – Х., 2010. – С. 144–146.
7. Український Чорноморський інститут (1940–1948 рр.) в контексті розвитку суспільно-політичної думки // Каразінські читання (Історичні науки) : тези доп. 64-ї міжнар. наук. конф. (м. Харків, 22 квіт. 2011 р.). – Х., 2011. – С. 342–343.
8. Проблематика кордонів на шпальтах газети «Урядовий кур'єр» (1992–1996 рр.) // Соціологія та суспільство : взаємодія в умовах кризи : II конгрес САУ : тези доп. (Харків, 17–19 жовт. 2013 р.) / ХНУ імені В. Н. Каразіна. – Х., 2013. – С. 416.
9. Українські етнічні кордони у Причорномор'ї в українській суспільно-політичній думці 1920–1930-х рр. // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – 2015. – Вип. 21. – С. 57–65.
10. Формування образу чорноморського регіону : історіографія проблеми // Україна в гуманітарних і соціально-економічних вимірах : матеріали II Всеукр. наук. конф., 24–25 берез. 2017 р., м. Дніпро. – Дніпро, 2017. – Ч. 1. – С. 147–149.
11. Чорноморський регіон у працях одеського історика Є. Загоровського // Соціально-гуманітарні науки та сучасні виклики : матеріали III Всеукр. наук. конф., 25–26 трав. 2018 р., м. Дніпро. – Дніпро, 2018. – Ч. 1. – С. 205–206.
12. Політики границ и процессы конституирования знания (на материалах газеты «Урядовый курьер», 1992–2012) / Р. Казанков, А. Голиков, Г. Саган // Медіа-дискурс пострадянських кордонів України (1991–2012) : конструювання змістів // за ред. Г. Грінченко, О. Філіппової. – Х, 2018. – С. 129–172.

Література про нього

1. Казанков Роман Юрійович // Філософський факультет Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Режим доступу : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/kazankov.html.

Кравченко Володимир Васильович

(11.07.1957 р. народж.)

Народився в м. Кам'янець-Подільський Хмельницької області в родині лікарів. 1980 р. закінчив історичний факультет Харківського державного університету. 1980–1981 рр. працював учителем історії та географії середньої школи № 1 м. Дергачі (Харківська область). 1981–1984 рр. – аспірант кафедри історії України ХДУ. 1986 р. захистив в Інституті історії АН УРСР (тепер – Інститут історії України НАН України) кандидатську дисертацію «Дмитро Іванович Багалій та його внесок до вивчення вітчизняної історії».

Із 1984 р. до 2012 р. працював у ХДУ (зараз – ХНУ імені В. Н. Каразіна) на посадах викладача (1984), доцента (1990), завідувача загальноуніверситетської кафедри українознавства (1992–1994), старшого наукового співробітника (1994), професора (1996) кафедри історії України, завідувача кафедри українознавства (із 2002 р. – філософського факультету) ХНУ імені В. Н. Каразіна (1999–2012).

Читав курси: історія України, історіографія історії України, історія рідного краю, українське національне відродження кінця XVIII–XIX ст.

Одночасно з 1994 р. – голова секції українознавства та славістики Південно-Східного наукового центру НАН України (1994), із 1999 р. – директор Східного інституту українознавства ім. Ковальських (обидва – Харків).

1997 р. захистив в Інституті української археографії та джерелознавства імені М. Грушевського НАН України докторську дисертацію «Українська історіографія епохи національного Відродження (друга половина XVIII – середина XIX ст.)».

Працював за сумісництвом завідувачем кафедри історії України та музеєзнавства Харківської академії культури (1999–2001), старшим науковим співробітником Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України. Із 2000 р. – координатор Програми дослідження Східної України Канадського інституту українських студій.

Викладав у літніх школах Гарвардського, Варшавського університетів, Європейського університету в Санкт-Петербурзі, у Гельсінзькому університеті та Національному університеті «Києво-Могилянська академія».

Автор понад 170 друкованих праць, зокрема 5 монографій. Підготував 10 кандидатів і 2 докторів наук.

Стипендіат фонду імені проф. А. Синявського (1993), Канадського інституту українських студій (1996, 1998), Американської ради наукових товариств (2000), Українського наукового інституту Гарвардського університету (2001).

Головний редактор «Вісника ХНУ імені В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки», історико-культурологічного збірника «Схід – Захід» (1998–2012).

Президент наукової громадської організації «Міжнародна асоціація гуманітаріїв» (2008–2011 рр.).

У 2000 р. визнаний переможцем у номінації «Викладач гуманітарних дисциплін» у конкурсі «Вища школа Харківщини – кращі імена». Нагороджений відзнаками Міністерства освіти і науки України: «Відмінник народної освіти України» (2004), «Петро Могила» (2007). Лауреат премії імені Соломії Павличко Американської ради наукових товариств (2010).

У 2012–2017 рр. – директор Канадського інституту українських студій (КІУС) і професор департаменту історії та класичних наук Альбертського університету (м. Едмонтон, Канада). Із 2017 р. – директор програм сучасних українських студій КІУС.

Наукові інтереси: українська історіографія кінця XVIII – початку ХХІ ст., інтелектуальна історія Слобідської України, українсько-російські стосунки XIX – поч. ХХ ст., історія Харківського університету.

Основні праці

1. Д. И. Багaley и его вклад в изучение отечественной истории : автореф. дис. ... канд. ист. наук. – К., 1986. – 16 с.
2. Д. И. Багaley : научная и общественно-политическая деятельность. – Х. : Основа, 1990. – 175 с.
3. Изучение отечественной истории в Харьковском университете в дооктябрьский период (1805–1917 гг.) / В. В. Кравченко, В. П. Литвинова // Вестн. Харьков. ун-та. – 1991. – № 357. – С. 24–37.
4. А. О. Скальковський як історик Гайдамаччини // Вестн. Харьков. ун-та. – 1992. – № 336 : История. – Вып. 26. – 114–125.
5. «История Русов» у російській цензурі (50-ті роки ХІХст.) // Наук. зап. каф. українознавства / ХНУ ім. В. Н. Каразіна. – Х., 1994. – Вип. 1. – С. 4–10.
6. «Росія, Малоросія, Україна» в російській історіографії другої половини ХVІІІ – 20-х років ХІХ ст. // Зб. іст.-філол. т-ва. – 1995. – Т. 5. – С. 3–16.
7. Нариси з української історіографії епохи національного Відродження (друга половина ХVІІІ – середина ХІХ ст.). – Х. : Основа, 1996. – 295 с.
8. Поема вольного народу («Історія Русів» та її місце в українській історіографії). – Х. : Основа, 1996. – 118 с.

9. Полоністика в Харківському університеті / С. Ю. Страшнюк, В. В. Кравченко // Вісн. Київ. ун-ту. Сер. : Історія. – 1998. – Вип. 37. – С. 14–17.
10. «Словарь малорусской старины» 1808 р. та його автор // Схід – Захід. – Х. ; К., 1998. – Вип. 1. – С. 104–117.
11. М. І. Яворський та Д. І. Багалій в світлі архівних документів // Там само. – С. 195–202.
12. Д. І. Багалій в світлі й тіні своєї «Автобіографії» // Вибрані твори : у 6 т. / Д. І. Багалій. – Х., 1999. – Т. 1 : Автобіографія. Ювілейні матеріали. Бібліографія. – С. 9–56.
13. *Ред.*: Багалій Д. І. Вибрані праці : в 6 т. / Д. І. Багалій ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України [та ін.] ; голов. ред. і упоряд. В. В. Кравченко. – Х. : Вид-во НУА ; Золоті сторінки, 1999–2008. – Т. 1–6.
14. Die Grundung der Universität Char'kov : Zu einigen historiographischen Mythen // Jahrbuch für Universitätsgeschichte. – Stuttgart (Deutschland). – 2001. – Bd. 4. – S. 137–145.
15. Спогади німецького професора про своє життя й мандрівки по Центральній та Східній Європі на початку XIX ст. // Спогади про моє життя та мій час / Крістоф Дітріх фон Роммель. – Х., 2001. – 5–26.
16. Історія Центрально-Східної Європи : посіб. для студ. іст. і гуманіт. ф-тів ун-тів / за ред. Л. Зашкільняка ; [авт. кол. В. Кравченко та ін.] ; ЛНУ ім. Івана Франка. – Львів, 2001. – 658 с.
17. Вступ = Introduction / Volodymyr Kravchenko, Stephen Velychenko // Схід – Захід. – Х. ; К., 2001. – Вип. 4 : спец. вид. : Rossia et Britannia : імперії та нації на окраїнах Європи. – С. 5–9.
18. *Ред.*: Роммель К. Д. фон. Спогади про моє життя та мій час : пер. з нім. / Крістоф Дітріх фон Роммель ; пер. В. Л. Маслійчук, В. В. Оніщенко ; упоряд., підгот. тексту, приміт. В. В. Кравченка. – Х. : Майдан, 2001. – 235 с. : іл. – (Україна в записках мандрівників і мемуарах ; вип. 1).
19. Українське козацтво : мала енцикл. – К. : Генеза ; Запоріжжя : Прем'єр, 2002. – 568 с.
Статті В. В. Кравченка на с. 16–17, 27–28, 32, 43–44, 45, 161–162, 187–188, 203, 212–213, 261, 305–306, 308–310, 317–318, 352, 397, 424–425, 430–431, 443, 449, 463, 487, 550–551.
20. Концепції Переяслава в українській історіографії // Переяславська рада 1654 року (історіографія та дослідження). – К., 2003. – С. 463–523.
21. Іван Мазепа в українській історичній літературі XVIII – першої чверті XIX ст. // Mazepa e il suo tempo. Storia, cultura, società. Mazepa and his time History, culture, society / a cura di ed. by G. Siedina. – Alessandria, 2004. – С. 257–278.
22. Бой с тенью : советское прошлое в исторической памяти современного украинского общества // Ab imperio. – 2004. – № 2. – 329–368.

23. Пам'яті Олександра Сергійовича Мильникова (24 серпня 1929 – 3 лютого 2003 рр.) // Схід – Захід. – Х. ; К., 2004. – Вип. 6. – С. 251–253.
24. Харківський університет у першій половині XIX століття // Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна за 200 років / [В. С. Бакіров, В. М. Духопельников, Б. П. Зайцев та ін.]. – Х., 2004. – С. 6–124.
25. Zenon E. Kohut : Selected Pages of an Intellectual Biography // J. of Ukrainian Studies. – 2005. – Vol. 29, N 1–2. – S. 1–18.
 Ibid. // Synopsis. A Collection of Essays in Honour of Zenon E. Kohut / by Serhii Plokhyy, Frank E. Sysyn. – Edmonton : Canad. Inst. for Ukr. Studies Press, 2005. – P. 1–38.
26. Енциклопедія історії України : у 10 т. – К. : Наук. думка, 2005–2013.
 Зі змісту: ст. В. В. Кравченка: «Запорожская старина». – 2005. – Т. 3. – С. 270 ; Когут Зенон. – 2007. – Т. 4. – С. 393 ; Пассек Вадим Васильович. – 2011. – Т. 8. – С. 84–85 ; «Украинский журнал». – 2013. – Т. 10. – С. 220–221 ; Харківський Покровський учительський монастир. – Т. 10. – С. 359–360 ; «Харьковский Демокрит». – Т. 10. – С. 362.
27. Національно-культурна ідентичність жителя «контактної зони» (за матеріалами анкетування студентів-першокурсників м. Харків) / Гелінада Грінченко, Володимир Кравченко, Олексій Мусієздов, Олена Титар // Схід – Захід. – Х. ; К., 2006. – Вип. 8 : Спец. вид. : Порубіжжя. – С. 161–184.
28. Украина, империя, Россия... (обзор современной украинской историографии) // Западные окраины Российской империи. – М., 2006. – С. 456–502.
29. Листи О. Ф. Бичкова до Д. І. Багалія // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2007. – № 767 : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 9. – С. 5–10.
30. Дволикий Гоголь-Яновський : [рецензія] // Схід – Захід. – Х. ; К., 2008. – Вип. 9–10. – С. 372–382. – Рец. на кн.: Nikolai Gogol. Between Ukrainian and Russian Nationalism / Edyta M. Bojanowska. – Cambridge (MA, USA) ; London (England) : Harvard Univ. Press, 2007. – 448 p.
31. Листування Романа Шпорлюка з Іваном Лисяком-Рудницьким і Юрієм Шевельовим // Там само. – С. 208–213.
32. Харьков / Харків : столица Пограничья / Европ. гуманит. ун-т. – Вильнюс : Европ. гуманит. ун-т, 2010. – 357 с. : ил.
33. Україна, Імперія, Росія : вибр. ст. з модерної історії та історіографії / Укр. наук. ін-т Гарвард. ун-ту [та ін.]. – К. : Критика, 2011. – 544 с.
34. Харківщина в мемуарах, щоденниках і подорожніх записках з XVIII ст. до сьогодення : бібліогр. покажч. / уклад. Н. В. Аксьонова, В. В. Кравченко, Ю. Ю. Полякова, Т. О. Чугуй ; ХНУ ім. В. Н. Каразіна ; Центр укр. студій ім. Д. І. Багалія ; Східний ін-т українознавства ім. Ковальських. – Х. : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011. – 139 с.
35. *Ред., пер.: Коннеллі Дж.* Поневолений університет : Советизация вищої освіти у Східній Німеччині, Чехії та Польщі, 1945–1956 / Джон Коннеллі ;

- ред. В. В. Кравченко, Л. О. Радченко ; пер. Я. В. Кравченко, Я. В. Одинець, І. Є. Склокіна. – Х. : ФОП Рибалка Д. Л., 2011. – 541 с.
36. Блуждающая Украина // Представления о «Пограничье» и практики их использования / Европ. гуманит. ун-т. – Вильнюс, 2012. – С. 10–94.
 37. Й.-Х. Енгель : сторінки з історії просвітницької історіографії України // Історія України та українських козаків / Йоганн-Христіан Енгель ; заг. ред., вступ. ст. В. В. Кравченка. – Х., 2014. – С. 7–24.
 38. Ukraine faces its Soviet past : history vs. policy vs. memory // Mass Dictatorship and Memory as Ever Present Past / [Jie-Hyun Lim, Barbara Walker, Peter Lambert et al.]. – Basingstoke (England) : Palgrave Macmillan, 2014. – P. 87–119.
 39. *Ред.:* Енгель Й.-Х. Історія України та українських козаків : пер. з нім., пол. / Йоганн-Христіан Енгель ; заг. ред., вступ. ст. В. В. Кравченка ; упоряд. Т. О. Чугуй ; пер. Ю. О. Голубкін та ін. ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України ; Східний ін-т українознавства ім. Ковальських, Центр укр. студій ім. Д. І. Багалія. – Х. : Факт, 2014. – 639 с.
 40. Orest Subtelny (1941–2016) // Canadian Slavonic Papers. – 2016. – N 4. – P. 316–320.
 41. Ukraine : History Confronts Geography // The EU's Eastern Neighbourhood : Migration, Borders and Regional Stability / ed. by Ilkka Liikanen, James W. Scott, Tiina Sotkasiira. – Abingdon (Great Britain) : Routledge, 2016. – P. 36–49. – (BASEES/Routledge Series on Russian and East European Studies).
 42. Ukrainian Historical Writing in North America during the Cold War // East and Central European History Writing in Exile 1939–1989 / ed. by Maria Zadencka, Andrejs Plakans, Andreas Lawaty. – Amsterdam (Netherlands) : Leiden/Boston, Brill/Rodopi, 2015. – P. 93–119.
 43. La cosaquerie ukrainienne dans la présentation de Gogol // La cosaquerie ukrainienne dans la présentation de Gogol, Nicolas Gogol, Taras Boulba et. l'Ukraine : Actes de colloque. – Paris, 2016. – P. 107–120.
 44. Ukrainian Historical Writing in Canada after the Second World War // Storia della Storiografia. – 2016. – Vol. 69, N 1. – P. 111–128.
 45. Fighting Soviet Myths : The Ukrainian Experience // The Future of the Past : New Perspectives on Ukrainian History / ed. by Serhii Plokhy ; Harvard Ukrainian Research Institute. – Cambridge (MA, USA), 2016. – P. 437–474.
 46. *Ред.:* Ukrainian Studies in Canada : Texts and Contexts : Proceed. of the CIUS Fortieth Anniversary Conf., 14–15 October 2016. – Toronto (Canada) : CIUS Press, 2017. – 163 p.

Література про нього

1. Кравченко Владимир Васильевич // Преподаватели исторического факультета Харьковского госуниверситета (1933–1991 гг.) : материалы к биобиблиографическому словарю. – Х., 1992. – С. 22.

2. Кравченко Володимир Васильович // Біобібліографічний словник учених Харківського університету. – Х., 2001. – Т. 2 : Історики. – Ч. 2 : 1933–2000 рр. – С. 205–206.
3. Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна за 200 років / [В. С. Бакіров, В. М. Духопельников, Б. П. Зайцев та ін.]. – Х. : Фоліо, 2004. – 750 с.
Про В. В. Кравченка див. «Іменний покажчик».
4. Лисенко Г. Кравченко Володимир Васильович / Григорій Лисенко // Українські історики ХХ століття : біобібліогр. довід. – К., 2004. – Вип. 2, ч. 2. – С. 216.
5. Крупина В. О. Кравченко Володимир Васильович / В. О. Крупина // Енциклопедія історії України. – К., 2008. – Т. 5. – С. 272–273 з фот.
6. Кравченко Володимир Васильович // Професори Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : бібліогр. довід. – Х., 2009. – С. 160 з фот.
7. Кравченко Володимир Васильович // Історики Харківського університету : біобібліогр. довід. – Х., 2013. – С. 128–130.
8. Штан Г. В. Кравченко Володимир Васильович / Г. В. Штан // Енциклопедія сучасної України. – К., 2014. – Т. 15. – С. 133 з фот.
9. Кравченко Володимир Васильович // Східний інститут українознавства імені Ковальських. – Режим доступу : <http://keui.univer.kharkov.ua/author/kravchenko.htm>.
10. Volodymyr Kravchenko // University of Alberta : Faculty of Arts. – URL : <https://www.ualberta.ca/arts/about/people-collection/volodymyr-kravchenko>.

Куліш Сергій Миколайович

(16.12.1948 р. народж.)

Народився в с. Комісарово Велико-Бурлуцького району Харківської області. 1956–1959 рр. навчався у Комісарівській початковій школі, 1959–1964 рр. – у Приколотнянській середній школі; 1964–1966 рр. – у Попаснянському професійно-технічному училищі № 85 Луганської області.

1966–1967 рр. працював слюсарем 3 розряду локомотивного депо станції Дебальцево-Сортувальної Донецької області. 1967–1970 рр. служив у лавах Радянської Армії. 1970–1972 рр. працював слюсарем 3 розряду Військової частини 11891.

1972 р. вступив до історичного факультету Харківського державного університету (нині – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна), який закінчив у 1977 р. з відзнакою.

З 1977 по 1995 рр. очолював кафедру соціально-економічних дисциплін та викладав історичні і економічні дисципліни у Харківському пожежно-технічному училищі МВС СРСР (Університет МНС).

1991 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеню кандидата історичних наук «Критичний аналіз викладання історичних дисциплін в середніх спеціальних навчальних закладах України в 70–80 рр.».

З 1995 р. – начальник відділу кадрів ХДУ (ХНУ імені В. Н. Каразіна). За сумісництвом – доцент (1995), професор (2015) кафедри українознавства філософського факультету того ж закладу; одночасно з 2018 р. – професор кафедри фізичної географії та картографії факультету геології, географії, рекреації і туризму ХНУ імені В. Н. Каразіна.

2015 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеню доктора педагогічних наук «Традиції і новаторство у підготовці науково-педагогічних кадрів Харківського університету (1805–1917 рр.)».

З 2019 р. – начальник служби управління персоналом ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Як професор двох кафедр викладає курси: «Історія України», «Історія сучасного світу», спеціальні курси «Економічна історія», «Університетська освіта і Болонський процес».

Автор близько 100 друкованих праць.

Нагороджений знаками Міністерства освіти і науки України: «Відмінник освіти України» (2006 р.) та «Антон Макаренко» (2008 р.); відзначений Подякою Голови Харківської обласної державної адміністрації (2005), Почесною грамотою Харківської обласної державної адміністрації (2008), відзнакою МВС України «За професіоналізм в управлінні» І ступеня (2015 р.).

Наукові інтереси: історія традицій та інновацій в підготовці науково-педагогічних кадрів у Харківському університеті (1805–1917 рр.).

Основні праці

1. Боротьба в Наддніпрянській Україні навколо загальних принципів військової політики майбутньої держави в березні – липні 1917 р. / Г. І. Гаврилюк, С. М. Куліш // Вісн. Харків. ун-ту. – 1996. – № 387 : Сер. : Історія України. – Вип. 1. – С. 137–142.
2. Про художню освіченість педагога / М. Б. Нечепоренко, С. М. Куліш // Наук. зап. каф. педагогіки / Харків. держ. ун-т. – 1997. – Вип. 2. – С. 124–127.
3. Історична освіта в Україні: труднощі, пошуки / В. І. Танцюра, С. М. Куліш // Вісн. Харків. ун-ту. – 1998. – № 401 : Сер. : Історія України. – Вип. 2. – С. 3–9.
4. Конфлікт між Центральною Радою та Раднаркомом (грудень 1917 – початок 1918 року) : Новітні погляди / В. І. Бутенко, С. М. Куліш // Проблеми історії та методології історичної науки : харків. історіогр. зб. – Х., 1998. – Вип. 3. – С. 187–191.
5. З історії національно-визвольного руху та революційних подій 1918–1919 рр. в західно-українських землях (за матеріалами «Справи» М. Лозинського) / В. І. Бутенко, Н. В. Лапчинська, В. К. Філіппов, С. М. Куліш // Вісн. Харків. ун-ту. – 1999. – № 442 : Сер. : Історія України. – Вип. 3. – С. 114–120.
6. Політична історія України : навч. посіб. / за ред. В. І. Танцюри. – К. : Академія, 2001. – 488 с.
2-ге вид., допов. / за ред. В. І. Танцюри. – К.: Академвидав, 2008. – 552 с. – (Альма-Матер).
С. М. Куліш – співавтор розділу 9.
7. Національна і мовна політика в Україні: протиріччя й перспективи їх подолання / В. І. Танцюра, С. М. Куліш // Вісн. Харків. ун-ту. – 2002. – № 556 : Сер. : Історія України. – Вип. 5. – С. 216–224.
8. Історія університетів і Болонський процес : навч.-метод. матеріали для студ. заочної форми навчання / С. М. Куліш, В. В. Петровський. – Х. : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2006. – 33 с.
9. Україна в період Другої світової війни: нові тенденції в історіографії питання / В. І. Танцюра, С. М. Куліш // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2006. – № 715 : Сер. : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – Вип. 8. – С. 83–86.
10. Голодомор 1932–1933 років: свідомо політика геноциду чи проста помилка? / В. І. Танцюра, С. М. Куліш // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2007. – № 767 : Сер. : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – Вип. 9. – С. 163–166.
11. Історія сучасного світу : навч.-метод. рек. для студ. / С. М. Куліш, В. П. Потоцький, В. І. Семененко. – Х. : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2007. – 35 с. – (Методична література).

12. Контроль за якістю університетської освіти наприкінці XIX – на початку XX ст. : (Формування професорсько-викладацького складу Харківського університету) / Г. О. Шарібжанова, С. М. Куліш // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 822 : Сер. : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – Вип. 10. – С. 51–59.
13. Професорсько-викладацький корпус Харківського університету наприкінці XIX – на початку XX ст. / Г. О. Шарібджанова, С. М. Куліш // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 835 : Сер. : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – Вип. 11. – С. 28–38.
14. Участь Харківської професури в створенні проекту університетського статуту XIX століття: спроба актуалізації історичного досвіду. – Полтава, 2010. – 10 с.
15. Педагогічна освіта в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна : До 160-річчя кафедри педагогіки / Л. С. Нечепоренко, С. М. Куліш. – Х. : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. – 211 с. : іл.
16. Історія України : комплекс навч.-метод. матеріалів для студентів та викладачів / В. І. Танцюра, С. М. Куліш. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Х. : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011. – 83 с. – (Методична література).
17. 3 історії «кадрового питання»: професорсько-викладацький склад Харківського університету др. пол. XIX ст. – Ялта, 2011. – 12 с.
18. Підготовка педагогів у Харківському університеті в 60-х – 80-х рр. XIX ст. // Витоки педагогічної майстерності : зб. наук. пр. Полтав. нац. ун-ту ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2013. – Вип. 11. – С. 198–203.
19. Стан формування науково-педагогічних кадрів Харківського університету у XIX – на початку XX ст. // Імідж сучас. педагога. – Полтава, 2013. – № 7 (136). – С. 44–49.
20. Становлення і трансформація педагогічної підготовки в Харківському університеті // Технології інтеграції змісту освіти : зб. наук. пр. – Полтава, 2013. – Вип. 5. – С. 231–236.
21. Сучасні дослідники про значущі напрями діяльності Імператорського Харківського університету в дореволюційний час // Витоки педагогічної майстерності : зб. наук. пр. Полтав. нац. ун-ту ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2013. – Вип. 12. – С. 168–173.
22. Тенденції новаторства у формуванні науково-педагогічних кадрів Харківського університету // Імідж сучас. педагога. – Полтава, 2013. – № 8–9 (137–138). – С. 92–95.
23. Тенденції підготовки науково-педагогічних кадрів у Харківському університеті (XIX – на початку XX ст.) // Освіта. Наука. Виробництво : пед. альм. – Луганськ ; Старобільськ, 2013. – № 5. – С. 146–157.
24. Традиції та інновації при організації вступу абітурієнтів до Харківського університету (1804–1917 рр.) // Наук. зап. Ніжин. держ. ун-ту ім. Миколи Гоголя. Психол.-пед. науки. – Ніжин, 2013. – № 2. – С. 170–179.

25. Традиції та новації у процесі підготовки науково-педагогічних кадрів Харківського університету у XIX – на початку XX століття : монографія. – Х. : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. – 550 с.
26. Формування викладацького складу в Харківському університеті у XIX столітті // Проблеми підготовки сучасного вчителя : зб. наук. пр. – Умань, 2013. – Вип. 8, ч. 2. – С. 294–298.
27. Вплив Харківського університету на розвиток жіночої освіти на Харківщині (друга половина XIX – початок XX ст.) // Духовність особистості: методологія, теорія і практика : зб. наук. пр. – Луганськ, 2014. – Вип. 1 (60). – С. 75–84.
28. Імператорський Харківський університет в сучасній історико-педагогічній літературі // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. – Чернівці, 2014. – Вип. 689. – 57–76.
29. Історія України : навч. посіб. / В. І. Танцюра, С. М. Куліш, О. О. Пересада. – Х. : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2014. – 639 с.
30. Педагогічно-просвітницька діяльність університетів підросійської України як чинник формування культурно-політичних ідей українства в XIX – початку XX ст. (на матеріалах Харківського університету) // Витоки педагогічної майстерності : зб. наук. пр. / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2014. – Вип. 13. – С. 185–193.
 Те саме // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. – Чернівці, 2014. – Вип. 679. – С. 98–105.
31. Поиски путей в подборе и подготовке научно-педагогических кадров в Харьковском университете в первой четверти XIX ст. // Витоки педагогічної майстерності : зб. наук. пр. / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2014. – Вип. 14. – С. 152–158.
32. Пошуки новаторства у викладанні природничих наук у XIX – початку XX ст. : (Досвід Харківського університету) // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» : ХХІ Каришинські читання. – Полтавський нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2014. – С. 145–147.
33. Розвиток педагогічної освіти в Харківському університеті (кінець XIX ст. – початок XX ст.) // Проблеми підготовки сучасного вчителя : зб. наук. пр. – Умань, 2014. – Вип. 9, ч. 1. – С. 230–239.
 Те саме // Наук. зап. Кіровоград. держ. пед. ун-ту ім. Володимира Винниченка. – 2014. – Вип. 131. – С. 109–113.
34. О. П. Рославський-Петровський – видатний учений-методист Харківського Імператорського університету // Духовність особистості: методологія, теорія і практика : зб. наук. пр. – Луганськ, 2014. – Вип. 3 (62). – С. 58–67.
35. Становлення системи контролю за якістю знань студентів в Харківському Імператорському університеті (XIX – початку XX ст.) // Наук. зап. Кіровоград. держ. пед. ун-ту ім. Володимира Винниченка. – 2014. – Вип. 125. – С. 88–93.

36. Тенденції новаторства у пошуках моделі якісної педагогічної освіти в кінці XIX – початку XX ст. (на прикладі Харківського Імператорського університету) // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – 2014. – № 2 (285). – С. 151–160.
37. Традиції і новаторство у підготовці науково-педагогічних кадрів Харківського університету (1805–1917 рр.) : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01. – К., 2014. – 40 с.
38. Innovative Tendensies in the Search for the Model of High Quality Pedagogical Education in the late XIX – early XX centuries (the experience of Kharkiv Imperial University) // Духовність особистості: методологія, теорія і практика : зб. наук. пр. – Луганськ, 2014. – Вип. 2 (61). – С. 10–20.
39. Зародження науки в Харківському університеті (перша чверть XIX ст.) // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2015. – Вип. 20. – С. 81–87.
Те саме // Витоки педагогічної майстерності : зб. наук. пр. / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2015. – Вип. 16. – С. 146–154. – (Сер. «Педагогічні науки»).
40. Музичне навчання як складова процесу формування у студентів Харківського університету «здорового духу» в XIX ст. // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології. Збірник наукових праць. Випуск 1 (12). Херсон – 2015. – С. 51–55.
Те саме // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна : Сер. : Валеологія: сучасність і майбутнє. – 2016. – Вип. 20. – С. 71–77.
41. Навчально-методична література як основа підготовки кадрів (досвід Харківського університету в XIX – початку XX ст.) // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. : Пед. науки / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – 2015. – № 39 (372). – С. 81–85.
42. Підготовка науково-педагогічних працівників для інноваційної діяльності в західноєвропейських університетах в першій половині XIX ст. (досвід Харківського університету) // Імідж сучас. педагога. Полтава, 2015. – С. № 9 (158). – С. 26–31.
Те саме // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXII Каришинські читання), 21–22 травня 2015 р., Полтава. – Полтава, 2015. – С. 131–133.
43. Проблеми пошуку шляхів виховання студентів Харківського університету у дореволюційну епоху (1805–1850 рр. XIX століття) // Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика : зб. наук. пр. – К., 2015. – Вип. 2. – С. 64–71.
44. Професійна самосвідомість педагога: акмеологічний аспект / С. М. Куліш, В. М. Вакуленко // Імідж сучас. педагога. – Полтава, 2015. – № 2 (151). – С. 7–10.
45. Історичні аспекти формування ціннісного ставлення студентства до свого здоров'я (досвід Харківського університету) // Матеріали міжнар. наук.-

- практ. конф. «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXIII Каришинські читання), 19–20 травня 2016 р., Полтава. – Полтава, 2016. – С. 239–241.
46. Історія України : навч. посіб. / В. І. Танцюра, С. М. Куліш, О. О. Пересада. – Х. : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. – 490 с.
47. Становлення автономії дореволюційних університетів України та порядок заповнення науково-педагогічних вакансій у XIX – на початку XX ст. (на прикладі Харківського університету) // Проблемы современного педагогического образования. Сер. : Педагогика и психология : науч. журн. – Ялта, 2016. – Вып. 50, ч. 3. – С. 77–85.
48. Modern Historical Pedagogie Literature on Kharkiv University Activiti in the 19th – Earli 20th Century // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2016. – Вип. 23. – С. 47–53.
49. Підготовка науково-педагогічних кадрів в Харківському університеті у першій чверті XIX ст. // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXIV Каришинські читання), 18–19 травня 2017 р., м. Полтава. – Полтава, 2017. – С. 173–176.
50. The Role of Chauvinistic Prejudices in M.O.Mandelshtam's Scientific and Pedagogical Career // Sciences of Europe. – Prana (Czech Republic), 2018. – Vol. 4, № 26. – P. 42–46.

Література про нього

1. Офіційна хроніка : [призначення начальником відділу кадрів С. М. Куліша] // Харків. ун-т. – 1995. – 13 жовт.
2. Іваніна М. З роси й води! : [вітання з 60-річним ювілеєм начальника відділу кадрів університету, доцента кафедри українознавства С. М. Куліша] // Харків. ун-т. – 2008. – 30 груд. з фот.
3. Куліш Сергій Миколайович // Філософський факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Кафедра українознавства. – Режим доступу : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/kulish.html.

Нестеренко Вікторія Олександрівна

(1.12.1992 р. народж.)

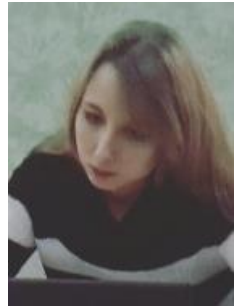
Народилася в м. Харків. Навчалася у харківських середніх школах № 124 (1999–2003 рр.), № 114 (2003–2009 рр.). 2009–2014 рр. – на історичному факультеті ХНУ імені В. Н. Каразіна, який закінчила з відзнакою.

Із 2013 р. працює на кафедрі українознавства філософського факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна на посадах старшого лаборанта (2013), викладача (2017).

2014–2018 рр. – пошукач кафедри українознавства філософського факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2019 р. захистила кандидатську дисертацію «Міський простір Харкова: історія забудови та заселення (кінець XVIII – початок XX ст.)» (науковий керівник – Д. М. Чорний).

З 2017 р. працює на посаді викладача кафедри українознавства філософського факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Наукові інтереси: історія України; історична урбаністика; методологія вивчення міського простору.

Праці

1. Акторно-мережева теорія : сутність та інструментарій для дослідження історії великого міста Російської імперії // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – 2015. – Вип. 20. – С. 107–111.
2. Театральний провулок : до історії забудови, архітектури та соціального обличчя власників будинків центральної частини Харкова на початку XX століття // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – 2017. – Вип. 25. – С. 54–61.
3. Приватні садиби мешканців Харкова другої половини XIX – початку XX ст. : семіотичний аналіз // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – 2018. – Вип. 26. – С. 81–92.
4. Держава як актор : до проблеми формування території Харкова (друга половина XVIII — початок XX ст.) // Сумський іст.-архів. журн. – 2018. – № 30. – С. 12–20. – (Index Copernicus).
5. Role of the rivers in the process of the formation of Kharkiv urban space (1765–1914) // Evropský filozofický a historický diskurz. – Praha, 2018. – Vol. 4, Iss. 2. – P. 6–10. – (Index Copernicus).
6. Використання акторно-мережевої теорії для вивчення історії повсякденності // Матеріали XXXIII-ї Міжнар. краєзнавчої конф. молодих учених «Історія

повсякденності у локальному вимірі», присвяч. 100-річчю з дня народж. Героя України, акад. П. Т. Тронька (1915–2011) (Харків, грудень 2015 р.). – Х., 2015. – С. 97–98.

7. Дослідження міського простору Харкова 60-их років XIX ст. : потенціал історії та соціології архітектури // Матеріали XXXIV-ї Міжнар. краєзнавчої конф. молодих учених «Краєзнавство та пам'яткознавство», присвяч. 50-річчю Українського товариства охорони пам'яток історії і культури. (Харків, грудень 2016 р.). – Х., 2017. – С. 63–64.
8. Актори формування міського простору Харкова впродовж XIX – початку XX ст. // Збірка наукових матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф. «Урбаністичні студії : сучасний стан та перспективи розвитку» (м. Дніпро, 20 квіт. 2018 р.). – Дніпро, 2018. – С. 206–207.

Література про неї

1. Нестеренко Вікторія Олександрівна // Філософський факультет Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Режим доступу : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/nesterenko.html.

Потоцький В'ячеслав Петрович

(23.01.1975 р. народж.)

Народився в м. Харкові. 1992 р. закінчив Харківську середню школу № 109. 1992– 1997 рр. навчався на історичному факультеті Харківського державного університету. 2001–2004 рр. – аспірант кафедри українознавства філософського факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2004 р. захистив кандидатську дисертацію «Релігійне сектантство в Харківській губернії (1861–1917 рр.)».

Із 2004 р. працює на кафедрі українознавства філософського факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна на посадах викладача (2004), доцента (2006; звання – з 2010 р.).

Викладає курси: «Історія України», «Історія української культури», «Історія української державності», «Вища освіта і Болонський процес», «Регіоналістика: етнокультурний аспект», «Ризикологія сучасного світу», «Історія сучасного світу», «Вступ до університетських студій», «Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)».

Наукові інтереси: історія релігії, військова історія, урбаністика.

Праці

1. Німецькі колоністи та штундизм в Україні // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2001. – № 504 : Сер. : Історія України. – Вип. 4. – С. 86–91.

2. Публічні протисектантські диспути як нове явище релігійного життя Слобожанщини початку XX ст. // Вісн. Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля. Історичні науки. – Луганськ, 2001. – № 10. – С. 142–147.
3. Ім'яслав'я на Слобожанщині : єресь чи секта? // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2002. – № 556 : Сер. : Історія України. – Вип. 5. – С. 92–98.
4. Виступ сектантів-толстовців в селищі Павлівка (1901 р.) // Збірник наукових праць. Сер. : Історія та географія / Харків. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – 2002. – Вип. 10. – С. 15–20.
5. Роль православного духовенства у виявленні скопечької єресі на Слобожанщині (1815–1905рр.) // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2003. – № 603 : Сер. : Історія України. – Вип. 6. – С. 8–17.
6. Особливості розвитку секти хлістів на Слобожанщині в другій половині XIX століття // Вісн. Нац. техн. ун-ту «ХПІ». Темат. вип. «Актуальні проблеми історії України». – 2008. – № 37. – Х., 2008. – С. 25–32.
7. Очерк истории старообрядничества Харьковской губернии // Липоване. История и культура русских старообрядцев. – Одесса, 2008. – Вып. 5. – С. 77–89.
8. Духовні скопці у Харківській губернії (1870–1880 рр.) // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 835 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 11. – С. 21–28.
9. 500 найцікавіших питань та відповідей про Україну. – Х. : Школа, 2008. – 112 с.
10. 500 найцікавіших питань та відповідей про найвидатніших людей України. – Х. : Школа, 2009. – 112 с.
11. Битви за українські землі. – Х. : Школа, 2010. – 160 с.
12. Хто є хто в українській історії. – Х. : Школа, 2010. – 160 с.
13. Толстовці в Харківській губернії (80-ті роки XIX ст. – 1917 р.) // Вісн. Нац. техн. ун-ту «ХПІ». Сер. : Актуальні проблеми історії України. – 2011. – № 37. – С. 52–65.
14. «Чорна смуга арештів» : репресивні заходи щодо релігійних дисидентів на Харківщині (1890-ті рр.). // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2012. – № 1006 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 15. – С. 16–22.
15. Хлістівські громади Аккерманського та Хотинського повітів Бессарабської губернії (1840–1914 рр.) // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2013 – № 1088 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 17. – С. 68–74.
16. Секта скопців у Бессарабії та на Поділлі (середина XIX – початок XX ст.). // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2014. – № 1138 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 19. – С. 62–68.
17. Шляхта. Честь та гонор : факти, міфи, коментарі / В. П. Потоцький, В. І. Семененко. – Х. : Школа, 2014. – 672 с.
18. Російська секта скопців у Румунії та її зв'язки з одновірцями в Україні (XIX – початок XX ст.). // Дриновський збірник. – 2015. – Т. 8. – С. 26–34.

19. Роль польського ротмістра Анджея Окуня у військових кампаніях проти українських козаків (1648 – початок 50-х років XVII ст.) // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – 2015. – Вип. 21. – С. 21–29.
20. Перипетії шляхетської долі : сторінки біографії Миколая Киселя та Миколая Мелешка // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – 2016. – Вип. 23. – С. 27–33.
21. Діяльність Д. І Багалія в Харкові в умовах денікінського режиму // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – 2017. – Вип. 25. – С. 108–113.
22. Мовна політика Денікінського режиму у великих містах України // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – 2017. – Вип. 26. – С. 147–156.

Література про нього

1. Потоцький В'ячеслав Петрович // Філософський факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Кафедра українознавства. – Режим доступу : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/pototsky.html.

Семененко Валерій Іванович

(10.01.1941 р. народж.)

Народився в с. Марківка Недригайлівського району Сумської області. 1957 р. закінчив Тростянецьку середню школу імені М. Островського (Сумська область). 1962–1965 рр. служив у Групі радянських військ у Німеччині. 1969 р. закінчив із відзнакою філологічний факультет Харківського державного педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди.

У серпні – вересні 1969 р. працював вихователем у Харківській виправній колонії для неповнолітніх злочинців. Із жовтня 1969 р. – вихователем у гуртожитку Харківського будівельного технікуму, а з 1972 р. – викладачем цього технікуму.

1974 р. закінчив історичний факультет Харківського державного університету. У 1977 р. працював викладачем Українського заочного політехнічного інституту (м. Харків). Протягом 1977–1981 рр. навчався в аспірантурі кафедри історії КПРС ХДУ. 1981 р. захистив кандидатську дисертацію «Історіографія історії комсомолу України в 1919–1937 рр.».

Із березня 1981 р. дотепер – викладач ХДУ (зараз – ХНУ імені В. Н. Каразіна).

Одночасно працював викладачем у Харківському інституті радіоелектроніки, Харківському інституті бізнесу та менеджменту.

Із 1990 р. – доцент кафедри політичної історії ХДУ. Із 2007 р. – професор кафедри історії України. Під його керівництвом захищено три кандидатські дисертації.

Викладав історію України, політичну історію України, вів спецкурси: «Історія університетської освіти», «Мистецтво мовлення», «Історія Еросу у західноєвропейському та українському вимірах», «Всесвітня історія», «Історія студентської субкультури».

Автор 75 наукових праць, кілька з яких надруковані в США, Японії, Німеччині, Великобританії.

1965 р. нагороджений медаллю «XX лет Победы в Великой Отечественной войне 1941–1945 гг.». У 2001 р. – відзнакою «Відмінник освіти України». У 2005 р. визнаний переможцем конкурсу «Вища школа Харківщини – кращі імена» в номінації «Завідувач кафедри».

Наукові інтереси: історія Другої світової війни, історія України, біографії видатних діячів України та світу, участь жіноцтва у бойових діях.

Основні праці

1. Историография истории комсомола Украины в период строительства социализма (1918–1937 гг.) : дис ... канд. ист. наук. – Х., 1980. – 221 с.
2. В трудных поисках истины : по страницам советской и зарубежной литературы о Л. Д. Троцком и «троцкизме». – Х. : Основа, 1991. – 215 с.
3. Історія Східної України : поновлення кайданів (1917–1922 рр.). – Х. : Основа, 1995. – 400 с.
4. Войны забытое похмелье... / Л. А. Радченко, В. І. Семененко. – Х. : Око, 1997. – 383 с.
5. История Украины с древнейших времен до наших дней / В. И. Семененко, Л. А. Радченко. – Х. : Торсинг, 1999. – 479 с.
Вид. 2-ге, випр. та доп., укр. мовою. – Х. : Торсінг, 2000. – 493 с.
Ізд. 3-є, испр. и доп. – Х. : Торсинг, 2003. – 480 с.
6. Політична історія України : навч. посіб. / за ред. В. І. Танцюри. – К. : Академія, 2001. – 488 с.
2-ге вид., допов. / за ред. В. І. Танцюри. – К.: Академія, 2008. – 552 с.
В. І. Семененко – співавтор розділів 5, 6, 9.
7. Чому України не стала подібною до Шотландії? // Схід – Захід. – 2001. – Вип. 4 : Спец. вид. : *Rossia et Britannia* : імперії та нації на окраїнах Європи. – С. 113–119.
8. История развития средств связи на Харьковщине. Т. 1. Радио и телевидение / В. И. Семененко, Л. Ф. Бортников ; под ред. С. И. Татарчук, А. М. Кадуриной. – Х. : Золотые страницы, 2002. – 288 с. : ил.

9. История развития средств связи на Харьковщине. Т. 2. Почта / В. И. Семененко, Л. Ф. Бортников ; под ред. С. И. Татарчук, А. М. Кадуриной. – Х. : Золотые страницы, 2003. – 412 с. : ил.
10. История Украины / Л. А. Радченко, В. И. Семененко ; под ред. М. И. Бондаренко. – К. : Радиоаматор, 2004. – 520 с. : ил.
11. Гіркі уроки «помаранчевого зриву» / В. І. Семененко, Мейнхард Рудзитис // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2007. – № 767 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 9. – С. 107–119.
12. Історія сучасного світу : навч.-метод. рек. для студ. / С. М. Куліш, В. П. Потоцький, В. І. Семененко. – Х. : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2007. – 35 с. – (Методична література).
13. Історія України. Неупереджений погляд : Факти. Міфи. Коментарі / В. В. Петровський, Л. О. Радченко, В. І. Семененко. – Х. : Школа, 2007. – 589 с. : іл., 18 арк. іл.
14. Привиди федералізму в Україні / В. І. Семененко, В. В. Петровський // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2007. – № 767 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 9. – С. 126–133.
15. Великая Отечественная война. Как это было... : Факты. Версии. Комментарии / В. И. Семененко, Л. А. Радченко. – Белгород ; Х. : Клуб семейного досуга, 2008. – 416 с.
16. Історична пам'ять як чинник політичної мобілізації в Україні / В. В. Петровський, В. І. Семененко, В. Ю. Мірошніченко // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 822 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 10. – С. 210–224.
17. Історія України. Неупереджений погляд. Факти. Міфи. Коментарі. – Х. : Школа, 2010. – 624 с.
18. Історія України : Прихована правда : від козацьких часів до сьогодення. – Х. : Школа, 2009. – 400 с.
19. Історія України. Заборонені кохання. Особистості, долі, почуття / В. В. Петровський, В. І. Семененко. – Х. : Школа, 2010. – 432 с.
20. Хто такі українці? Що таке Україна? – Х. : Школа, 2010. – 160 с.
21. Історія України : таємниці життєписів видатних осіб : наук.-попул. посіб. для викладачів гуманіт. дисциплін / Л. А. Радченко, В. І. Семененко. – Х. : Світ книг, 2011. – 244 с. : іл.
22. Шляхта. Честь та гонор : факти, міфи, коментарі / В. Потоцький, В. Семененко. – Х. : Школа, 2014. – 672 с.
23. «Єврейське питання» в діяльності дореволюційних університетів України (80-і рр. XIX ст. – початку XX ст.) / В. І. Семененко, В. В. Петровський // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – 2016. – Вип. 23. – С. 34–46.

24. Особенности студенческих волнений 70-х гг. XIX ст. в университетах приднепровской Украины / [В. И. Семененко, С. А. Руденко, А. Н. Николаенко-Ломакина та ін.] // ScienceRise. – 2018. – № 5. – С. 20–23.

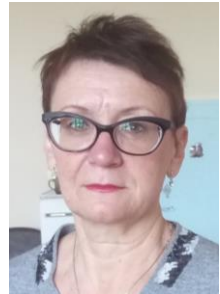
Література про нього

1. Семененко Валерій Іванович // Філософський факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Кафедра українознавства. – Режим доступу : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/semenenko.html.
2. Семененко Валерій Іванович // Харківський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету. – Режим доступу : http://www.htek.com.ua/?page_id=8036.

Серьогіна Наталія Сергіївна

(18.06.1955 р. народж.)

Народилася в м. Мелітополь. 1974 р. закінчила школу-інтернат № 1 м. Запоріжжя. 1974–1979 рр. навчалася на історичному факультеті Харківського державного університету, який закінчила з відзнакою. Із 1979 р. по 1982 р. працювала асистентом кафедри історії КПРС ХДУ. 1982–1985 рр. навчалася в аспірантурі кафедри історії КПРС ХДУ. 1985 р. захистила кандидатську дисертацію «Большевистская печать как источник изучения национальной политики партии в период развития социалистической революции и упрочения Советской власти (октябрь 1917 – июль 1918 гг.)».

Із 1990 р. працює на посаді доцента (звання – з 1990 р.) на кафедрі історії КПРС, кафедрі політичної історії ХДУ, кафедрі історії України, кафедрі українознавства ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Викладає курси: «Історія України», «Політична історія», «Нації і націоналізм у сучасному світі», «Системний та інституційний аналіз партійної системи України».

Наукові інтереси: історія України, історія сучасних політичних партій України, політична історія сучасного світу, нації та етноси в сучасному світі.

Основні праці

1. Лютневий рубіж 1917 р. : альтернативи розвитку / Н. С. Серьогіна, О. В. Миловидова // Вісн. Харків. ун-ту. – 1998. – № 401 : Сер. : Історія України. – Вип. 2 – С. 10–16.
2. Политические партии и движения в Украине : проблемы становления и тенденции развития : учеб. пособие. – Х. : Ксилон, 1996. – 59 с.

3. Многопартійна система України : як вона єсть / В. В. Рубан, Н. С. Серьогіна. – Х. : Ксилон, 1998. – 138 с.
4. Політична історія України : навч. посіб. / за ред. В. І. Танцюри. – К. : Академія, 2001. – 488 с.
2-ге вид., допов. / за ред. В. І. Танцюри. – К.: Академія, 2008. – 552 с.
Н. С. Серьогіна – автор 13 розділу.
5. Комуністична партія України : міфологія задумів та реальність президентських виборів / Н. С. Серьогіна, О. М. Хорошев // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2002. – № 556 : Сер. : Історія України. – Вип. 5. – С. 231–237.
6. Президентські вибори 1999 р. : чинники перемоги Л. Кучми // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2003. – № 603 : Сер. : Історія України. – Вип. 6. – С. 206–213.
7. Хочеться подискутувати : [відгук на ст. Л. Мостовича «Цю рану треба гоїти» (Березіль, 2003, № 5–6) // Березіль. – 2004. – № 9. – С. 172–174.
8. Президентські вибори 1999 року в Україні : закономірність поразки О. Мороза // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2004. – № 641 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 7. – С. 151–158.
9. Парламентські вибори 2006 р. : нові політичні реалії // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2007. – № 767 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 9. – С. 98–106.
10. Від виборів до виборів : зміни українського політичного ландшафту // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 822 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 10. – С. 231–240.

Література про неї

1. Бонд К. Весна та квіти : день чудовий! : [бесіда з доц. каф. українознавства Н. С. Серьогіною] // Харків. ун-т. – 2018. – 6 берез. з фот. – Рубрика «Університетський викладач».
2. Серьогіна Наталія Сергіївна // Філософський факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Кафедра українознавства. – Режим доступу : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/serogina.html.

Танцюра Василь Іванович

(27.02.1937 р. народж.)

Народився в с. Березівка Красноградського району Харківської області. 1951 р. закінчив Березівську семирічну школу з похвальною грамотою. 1951–1955 рр. навчався в Красноградському педагогічному училищі, яке закінчив із відзнакою. 1955 р. вступив на історико-філологічний факультет Харківського педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди, 1956 р. перевівся на історичний факультет Харківського державного університету, який закінчив у 1960 р. з відзнакою.

1960–1963 рр. працював інструктором Харківського обкому ЛКСМУ.

1963–1964 рр. керував іноземним відділом Харківського університету.

1964–1966 рр. навчався в аспірантурі кафедри історії КПРС ХДУ. 1967 р. захистив кандидатську дисертацію «Комсомол Харківщини – активний помічник Комуністичної партії в боротьбі за виконання семирічки в промисловості (1959–1965 рр.)».

1966–1970 рр. – секретар Харківського обкому комсомолу.

Із 1970 р. по 1991 р. (із перервами) працював на кафедрі історії КПРС на посадах старшого викладача (1970), доцента (1973–1974, 1977), завідувача (1982–1985, 1987–1991).

1974–1977 рр. – декан підготовчого факультету для іноземних громадян. 1977–1982 рр. – проректор ХДУ з навчальної роботи.

1985–1987 рр. – старший науковий співробітник ХДУ. 1989 р. захистив докторську дисертацію «Ідейно-політичне виховання молоді. З досвіду Компартії України (1960-ті – 1980-ті роки)».

1991–1994 рр. – завідувач кафедри політичної історії України; 1994–1999 рр. – завідувач загальноуніверситетської кафедри історії України ХДУ.

Із 1999 р. – дотепер – професор кафедри українознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Автор понад 200 друкованих праць. Підготував із творчим колективом перший в Україні посібник «Політична історія України» (2001, 2008). Під його керівництвом захистилося понад 30 кандидатів наук та 5 докторів наук.

Викладає курси: «Історія України», «Політична історія України», «Історія Слобідської України».

Нагороджений почесним знаком «За освоєння цілинних земель» (1958), орденом «Знак пошани» (1971), почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1980), почесною грамотою Харківської обласної державної адміністрації та Харківської обласної Ради (2005), знаком «Відмінник освіти України» (2012), медаллю імені В. Н. Каразіна ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Наукові інтереси: політична історія України, роль молоді в політичному житті країни.

Основні праці

Повний перелік праць до 2017 р. та літератури про вченого поданий у покажчику: Василь Іванович Танцюра – професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : біобібліогр. покажч. (до 80-річчя від дня народження) / уклад. О. С. Журавльова. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 28 с. : іл.

1. Комсомольцы Харьковщины в борьбе за «украинский час» (1960–1963 гг.) // Из истории борьбы КПСС за построение социализма и создание коммунистического общества в СССР. – Х., 1965. – Вып. 4. – С. 139–148.
2. Комсомол Харьковщины – активный помощник Коммунистической партии в борьбе за выполнение семилетки в промышленности (1959–1965 гг.) : автореф. дис. ... канд. ист. наук. – Х., 1966. – 32 с.
3. Роль кафедры истории КПСС в проведении общественно-политической практики студентов / В. А. Корнилова, В. И. Танцюра // Вопр. обществ. наук. – 1977. – Вып. 30. – С. 84–93.
4. Мировая система социализма в идеологической борьбе с капитализмом // Роль Октябрьской революции в формировании новой расстановки сил на международной арене. – Познань, 1979. – На пол. яз.*
5. Исторический рубеж в развитии советского общества / В. И. Танцюра, И. Ш. Черномаз // Вестн. Харьков. ун-та. – 1981. – № 218 : Деятельность Компартии Украины по выполнению задач социалистического и коммунистического строительства. – С. 3–7.
6. Вклад ЛКСМ Украины в создание материально-технической базы коммунизма (историография проблемы) / В. В. Малиновская, В. И. Танцюра // Вестн. Харьков. ун-та. – 1984. – № 257 : Борьба Компартии Украины за интенсификацию общественного производства в период развитого социализма. – С. 116–119.
7. Историография деятельности Компартии Украины по повышению роли идейно-политического воспитания молодежи (60-е – начало 80-х гг.) // Вестн. Харьков. ун-та. – 1986. – № 294 : Вопросы историографии и источниковедения истории КПСС. – С. 138–144.
8. Общественно-политическая практика как важное средство повышения социальной активности студентов / В. И. Чигринов, Л. Г. Сокурянская, В. И. Танцюра // Пути реализации воспитательного потенциала вуза : методология, методика, опыт. – Х., 1988. – Гл. 4, § 2. – С. 135–145.
9. Политические партии России и Украины : проблемы методологии и историографии : метод. рек. к изучению спецкурсов по полит. истории XX века для студ. днев. и веч. отд-ния. – Х. : ХГУ, 1992. – 76 с.

10. Проблемы управления государственной промышленностью Украины в период нэпа / В. И. Танцюра, Н. В. Черная // Вестн. Харьков. ун-та. – 1993. – № 375 : Проблемы политической истории Украины. – С. 119–126.
11. Національні проблеми в сучасній Україні // Регіональне самоврядування : проблеми реалізації владних відносин : Соціальні процеси в регіонах України. – Х., 1994. – С. 66–67.
12. Загострення політичних стосунків Б. Хмельницького з царським урядом Росії після закінчення визвольної війни // Визвольна боротьба українського народу під проводом Богдана Хмельницького за українську державність : матеріали наук. конф., 25–27 жовтня 1995 р. / відп. ред. В. В. Калініченко, В. І. Танцюра. – Х., 1995. – С. 7–8.
13. Історична і національна свідомість : пошук ефективного взаємовпливу // Українська духовна культура в системі національної освіти : тези доп. та повідомл. наук. конф., 18–19 квіт. 1995 р. – Х., 1995. – С. 92–94.
14. Дослідження історії Слобідської України у XX столітті (умови розвитку, підсумки, проблеми) / В. І. Танцюра, Д. М. Чорний // Історичні віхи Слобідської України : XVII – початок XX ст. : наук. зб. пр. учасників наук. конф. «Визвольна боротьба українського народу під проводом Богдана Хмельницького за українську державність» / відп. ред. В. І. Танцюра. – Х., 1997. – С. 3–18.
15. Історія України : навч. посіб. / В. І. Танцюра, С. М. Куліш, О. О. Пересада. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 492 с.
16. Історія Слобідської України : навч. посіб. / В. І. Танцюра, О. О. Пересада. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 304 с.

Література про нього

1. Награждение В. И. Танцюры Почетной грамотой Президиума Верховного Совета СССР // Красное знамя. – 1980. – 24 мая.
2. Працівники тилу і діти війни – Великій Перемозі / голов. ред. В. С. Гриневич. Х., 2014. – 564 с.
С. 77: розповідь про В. І. Танцюру.
3. Танцюра Василь Іванович // Професори Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : біобібліогр. покажч. – Х., 2009. – С. 294.
4. Томко М. Найвища радість ученого : [про захист докт. дис. зав. каф. історії КІПС ХДУ В. І. Танцюрою] / М. Томко // Харків. ун-т. – 1989. – 4 трав. : з фот.
5. Указ Президії Верховної ради Української РСР про нагородження співробітників Харківського державного університету імені О. М. Горького почесною грамотою і грамотою Президії Верховної Ради Української РСР : Танцюру Василя Івановича – проректора // Ленін. зміна. – 1980. – 24 трав.
6. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна за 200 років / [В. С. Бакіров, В. М. Духопельников, Б. П. Зайцев та ін.]. – Х. : Фоліо, 2004. – 750 с.

С. 472, 597, 615, 705: про В. І. Танцюру.

7. История подготовительного факультета для иностранных граждан Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина : исследования и воспоминания ветеранов факультета / [сост. Э. В. Витковская, В. И. Груцяк, В. Г. Мелихов, З. Ф. Назыров, В. Д. Шех] ; под ред. В. И. Груцяка. – Х. : ХНУ им. В. Н. Каразина, 2011. – 266 с. : ил.

С. 30 (фото), 149, 185, 188, 189, 193, 194, 216 (групповое фото): про В. І. Танцюру.

8. Василь Іванович Танцюра – професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : біобібліогр. покажч. (до 80-річчя від дня народження) / уклад. О. С. Журавльова ; наук. ред. Д. М. Чорний ; бібліогр. ред. Ю. Ю. Полякова ; вступ. ст. С. М. Куліша. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 28 с. : іл.
9. Танцюра Василь Іванович // Філософський факультет Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Режим доступу : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/tancura.html.

Ушаков Дмитро Андрійович

(23.10.1919–4.11.2011)

Народився у с. Архангельське Белгородського повіту Харківської губернії (нині – Шебекінський район Белгородської області) в селянській родині. 1937 р. закінчив Новотаволжанську середню школу. У 1938–1939 рр. працював учителем російської мови та директором неповної середньої школи в с. Неклюдово Шебекінського району. Заочно навчався у Курському педагогічному інституті, закінчив курси з підготовки вчителів. У грудні 1939 р. став курсантом Чернігівського військово-інженерного училища, яке закінчив у травні 1941 р. у званні лейтенанта. Прибув до військової частини і прийняв командування саперним взводом.

З початку Великої Вітчизняної війни як командир саперного взводу, командир саперної роти 35-го мотострілкового полку 35-ї танкової дивізії 9-го механізованого корпусу брав участь у оборонних боях на Південно-Західному фронті в районі міст Луцьк, Броди, Рівне, Новоград-Волинський, Малин, де у липні 1941 р. зазнав перше тяжке поранення. У грудні 1941 р. повернувся на фронт. Як командир інженерної роти 236-го мотоінженерного батальйону, заступник командира 236-го мотоінженерного, а потім 46-го інженерно-саперного батальйонів брав участь у боях на Курській дузі та у Белгородсько-Харківській операції, за що нагороджений орденом Червоного Прапора.

У квітні 1943 р. його призначено командиром 48 окремого інженерно-саперного батальйону 60-ї саперно-інженерної бригади у складі 7-ї гвардійської армії. У жовтні 1943 р. за мужність та відвагу, вміле командування при забезпеченні переправи через р. Дніпр був удостоєний звання Героя Радянського Союзу. Брав участь у визволенні Румунії, Угорщини, Чехословаччини. У грудні 1944 р. отримав тяжке поранення на р. Грон (Чехословаччина). Після лікування в госпіталях, у листопаді 1945 р. направлений до Австрії помічником начальника штабу інженерних військ 4-ї гвардійської армії. Наприкінці 1946 р. за станом здоров'я звільнений у запас.

1947 р. вступив на відділення журналістики філологічного факультету Харківського державного університету, яке закінчив у 1952 р. з відзнакою. Студентом отримав звання «Почесний відмінник ХДУ» за відмінне навчання, дисциплінованість та активну участь у житті університету. 1951–1952 рр. працював старшим лаборантом кафедри журналістики філфаку ХДУ без відриву від навчання.

1952 р. був рекомендований до аспірантури при кафедрі марксизму-ленінізму, яку закінчив у 1956 р. З 1956 по 1998 рр. працював викладачем,

старшим викладачем (1958), доцентом (1975) кафедри марксизму-ленінізму (згодом – кафедри історії КПРС, політичної історії, українознавства).

1959–1963 рр. обіймав посаду директора Центральної наукової бібліотеки ХДУ за сумісництвом. Керував роботою по об'єднанню фундаментальної та учбової бібліотек ХДУ, по переїзду в нову будівлю.

Автор понад 30 друкованих праць.

Нагороджений орденом Леніна та медаллю «Золота Зірка» Героя Радянського Союзу, орденом Червоного Прапора, Вітчизняної війни I ст., Суворова III ст., Богдана Хмельницького I–III ст., медалями.

2004 р. присвоєне звання «Почесного доктора Харківського університету».

Основні праці

1. Роль газеты «Правда» в развертывании партизанского движения в период наступления Советской Армии зимой 1942–1943 гг. // Учен. зап. Харьков. ун-та. – 1957. – Т. 85 : Труды кафедры истории КПСС и диалектического и исторического материализма. – Т. 4. – С. 143–168.
2. Книга о революционной активности рабочего класса Украины в борьбе за Октябрь : [рецензия] / А. Е. Немирова, Д. А. Ушаков // Учен. зап. Харьков. ун-та. – 1959. – Т. 103 : Труды опорной кафедры истории КПСС. – Т. 7. – С. 311–314. – Рец. на кн.: Борьба рабочего класса Украины за контроль над производством (март 1917 – март 1918 гг.) / И. Ш. Черномаз. – Х. : Изд-во Харьков. ун-та, 1958. – 169 с.
3. Печатные работы по истории Харьковской партийной организации, выполненные научными работниками Харьковского университета / Д. А. Ушаков, Р. А. Ставинская // Учен. зап. Харьков. ун-та. – 1963. – Т. 85 : Труды опорной кафедры истории КПСС. – Т. 2. – С. 298–309.
4. Популяризация «Правдой» призывов Коммунистической партии об усилении народной борьбы в тылу врага (весна 1943 г.) // Учен. зап. Харьков. ун-та. – 1964. – Т. 145. – С. 131–138.
5. «Правда» о народной борьбе на Украине в 1943 году // Учен. зап. Харьков. ун-та. – 1964. – Т. 144. – С. 48–56.
6. Как доставлялась советская печать в тыл врага (1941–1944 гг.) // Вестн. Харьков. ун-та. – 1965. – Вып. 2 : Сер. истории КПСС и истории народов СССР. – С. 85–89.
7. Ефективна форма навчання : [про теорет. семінар у ЦНБ] / Д. А. Ушаков // Харків. ун-т. – 1966. – 28 черв.
8. Роль «Правди» в політичній роботі в тилу ворога (1941–1944) // Вісн. Харків. ун-ту. – 1967. – № 27 : Сер. історії КПРС. – Вип. 4. – С. 116–119.
9. Проверено жизнью : [о работе семинара библиотекарей ЦНБ по изучению соврем. междунар. ком. и раб. движения] / Д. А. Ушаков // Красное знамя. – 1970. – 24 июня.

10. Печать курских подпольщиков и партизан (1941–1943 гг.) // Вестн. Харьков. ун-та. – 1980. – № 206 : Сер. : История КПСС. – Вып. 15. – С. 46–51.

Література про нього

1. Дмитрий Андреевич Ушаков. Запомните это имя // Спутник вступающего в Харьковский ордена Трудового Красного Знамени государственный университет им. А. М. Горького. – Х., 1971. – С. 71–76.
2. Ушаков Дмитрий Андреевич // Герои Советского Союза : краткий биограф. словарь : в 2 т. – М., 1988. – Т. 2. – С. 634.
3. Ушаков Дмитрий Андреевич // Воспитанники Харьковского университета – Герои Советского Союза : библиогр. указ. – Х., 1990. – С. 20–24.
4. Мигаль Б. К. Ушаков Дмитро Андрійович / Б. К. Мигаль // Вихованці Харківського університету : біобібліогр. довід. / Б. П. Зайцев, В. І. Кадєєв, С. М. Куделко, Б. К. Мигаль, Ю. Ю. Полякова, С. І. Посохов. – Х., 2004. – С. 203–204.
5. Ушаков Дмитро Андрійович, Герой Радянського Союзу // Герої – освітяни і науковці України / [упоряд. О. А. Сай та ін.]. – Київ, 2005. – С. 251–252 з фот.
6. Ушаков Дмитрий Андреевич / сост. Р. П. Чигринова // Библиотека Харьковского национального университета им. В. Н. Каразина за 200 лет / Н. М. Березюк, И. Г. Левченко, Р. П. Чигринова. – Харьков, 2006. – С. 305–306.
7. Ушаков Дмитро Андрійович // Почесні члени Харківського університету : біогр. довід. – Харків, 2008. – 258–259 з фот.
2-ге вид. – Х., 2015. – С. 298–299 з фот.
8. Кононов Ю. Г. Золотая звезда сапёра : [о Д. А. Ушакове, доц. каф. истории КПСС, директоре ЦНБ] / Ю. Г. Кононов // Эхо войны / Ю. Г. Кононов. – Х., 2009. – С. 49–50.
9. Ушаков Дмитро Андрійович // Університетський некрополь. Історики / уклад. С. М. Куделко, М. В. Проценко. – Харків, 2013. – Вип. 1. – С. 82–83 : іл.
10. Семененко В. Д. А.Ушакову – 100! // Харків. ун-т. – 2019. – 22 жовт.

Філатова Ольга Євгенівна

(4.03.1989 р. народж.)

Народилась в м. Харкові. 2006 р. закінчила Харківську гімназію № 163. 2006–2011 рр. навчалася на історичному факультеті Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, який закінчила з відзнакою. Із 2011 р. по 2014 р. була аспірантом кафедри історії України історичного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна. 2014 р. захистила кандидатську дисертацію «Німецька національна меншина на Слобожанщині (кінець XVIII – початок XXI ст.)» (науковий керівник – д-р іст. наук, проф. В. В. Калініченко). Із 2015 р. працює на посаді старшого викладача кафедри українознавства філософського факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна.

Викладає курс «Історія України».

Наукові інтереси: історія України, історія Слобідської України, історія етносоціальних рухів, політична історія.

Основні праці

1. Культуро-освітній аспект життя німецької етнічної меншини Харківщини в умовах впровадження політики коренізації // 36. наук. пр. Сер. : Історія та географія / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – 2012. – № 46. – С. 81–84.
2. Становище німецької меншини на Харківщині в 1930-х роках // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. – Х., 2012. – Вип. 15. – С. 222–227.
3. Соціально-професійний склад представників німецької національної меншини українських міст XIX ст. (на прикладі Харкова) // Гуржіївські історичні читання : зб. наук. пр. – Черкаси, 2013. – Вип. 6. – С. 189–191.
4. Німецька національна меншина Харкова в культурно-освітньому житті міста (XIX ст.) // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. – Х., 2013. – Вип. 16. – С. 203–210.
5. Німецька етнічна меншина Харківщини в 1920-х роках // Культура народів Причорномор'я. – Симферополь, 2013. – № 253. – С. 137–141.
6. Советская государственная этническая политика 1920-х гг., социально-политические аспекты взаимодействия с немецким национальным меньшинством (на примере Харьковщины) // Приволж. науч. вестн. – Ижевск, 2014. – № (4) 32. – С. 73–76.
7. Советская государственная этническая политика 1920-х гг., социально-политические аспекты взаимодействия с немецким национальным меньшинством (на примере Харьковщины) // Актуальные проблемы отечественной и зарубежной истории в работах молодых исследователей : сб. материалов. – Ставрополь, 2014. – Вип. 5. – С. 190–199.

8. Советская государственная этническая политика 1920-х гг., социально-политические аспекты взаимодействия с немецким национальным меньшинством (на примере Харьковщины) // Науч. ведомости Белгор. гос. ун-та. Сер. : История. Политология. Экономика. Информатика. – 2014. – № 15 (186), вып. 31. – С. 136–143.
9. Благодійна діяльність представників німецької національної меншини Харкова (XIX – початок XX ст.) // Вісн. Харків. нац. ун-ту. Сер. : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2015. – Вип. 21. – С. 43–51.
10. Благодійність, як ключовий елемент соціалізації та адаптації представників німецької національної громади Слобжанщини на початку XX ст. // Історико-краєзнавчі дослідження: традиції та інновації : матеріали II Міжнар. конф. (Суми, 24 – 25 берез. 2016 р.). – Суми, 2016. – Ч. 2. – С. 144–145.
11. Розвиток пивоваріння в Харківській губернії другої половини XIX ст.: причини монополії німецьких броварень // Вісн. Харків. нац. ун-ту. Сер. : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2017. – Вип. 24. – С. 24–27.

Література про неї

1. Філатова Ольга Євгеніївна // Філософський факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Кафедра українознавства. – Режим доступу : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/filatova.html.

Чорний Дмитро Миколайович

(30.05.1959 р. народж.)

Народився в м. Харків. 1976 р. закінчив із золотою медаллю СШ № 10 м. Харкова. 1976–1981 рр. навчався на історичному факультеті Харківського державного університету, який закінчив із відзнакою. 1981–1983 рр. працював асистентом кафедри історії КПРС ХДУ.

1983–1986 рр. – аспірант кафедри історії КПРС ХДУ. 1986 р. захистив кандидатську дисертацію «Третій з'їзд РСДРП. Історіографія».

1986–1991 рр. – старший викладач кафедри історії КПРС ХДУ; 1991–1994 рр. – доцент кафедри політичної історії; 1994–1999 рр. – доцент загальноуніверситетської кафедри історії України. Із 1999 р. працює на кафедрі українознавства філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна на посадах доцента (1999), професора (2009), завідувача кафедри (2012). Вчене звання доцента кафедри політичної історії присвоєне 1992 р., вчене звання професора кафедри українознавства – в 2011 р.

Працював за сумісництвом старшим науковим співробітником Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського в 2000–2007 рр. 2001–2012 рр. – заступник декана філософського факультету з наукової роботи.

2008 р. захистив докторську дисертацію «Міста Лівобережної України наприкінці XIX – на початку XX ст.».

Викладає загальні курси: «Історія України», «Історія української культури», «Місто в історії культури» та спецкурси «Історія Слобідської України», «Історія української церковної архітектури».

Відповідальний редактор «Вісника ХНУ імені В. Н. Каразіна», серія «Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки» (з 2013 р.). Член редколегії наукового журналу «Дриновський збірник».

Автор понад 150 наукових публікацій, зокрема двох індивідуальних і однієї колективної монографії, статей у фахових історичних виданнях України та Росії. Автор першого підручника та укладач першої хрестоматії з «Історії Слобідської України» (2016). Співавтор першого вітчизняного посібника «Політична історія України» (1-е видання – Київ, 2001 р.; 2-е видання – Київ, 2008 р.).

Підготував шість кандидатів наук.

Наукові інтереси: історична урбаністика, регіоналістика, політична історія України та Росії другої половини XIX – початку XX ст.

Праці

1. В. И. Ленин об историческом значении III съезда РСДРП // Вестн. Харьков. ун-та. – 1984. – № 257. – С. 73–79.
2. Історико-партійна література про III з'їзд РСДРП // Укр. іст. журн. – 1985. – № 12. – С. 25–33.
3. Историография III съезда РСДРП // Вопр. ист. КПСС. – 1989. – № 6. – С. 87–103.
4. Мартынов против Ленина : к истории одной дискуссии // Вестн. Харьков. ун-та. – 1993. – № 375. – С. 30–38.
5. Вибори до I Думи у Харкові // Зб. Харків. іст.-філол. т-ва. – 1994. – Т. 2. – С. 23–32.
6. Харків початку XX століття : історія міста, долі людей. – Х. : [Б. в.], 1995. – 114 с.
7. Чи був Харків промисловим центром? : (До питання про критерії класифікації міст України початку XX ст.) // Третій міжнар. конгрес українців, 26–29 серпня 1996 р. Історія. – Х., 1996. – С. 12–15.
8. Ремісники в містах Харківської губернії (1905–1909 рр.) // Вісн. Харків. ун-ту. – 1999. – № 442 : Історія України. – Вип. 3. – С. 37–43.
9. Городское население Украины в начале XX века // Вопр. ист. – 2000. – № 11–12. – С. 145–151.
10. Український національний рух в містах Східної України на початку XX ст. (історіографія 1990-х рр.) // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2001. – № 504 : Історія України. – Вип. 4. – С. 35–40.
11. Історична самосвідомість міського населення Харківської губернії : стан, особливості формування (початок XX ст.) // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. – 2001. – Вип. 4. – С. 82–91.
12. Про ідеологічні стереотипи, історичні новації, фактичні дрібнички та неупередженість («зав'язка» XX ст. в сучасній російській історіографії) // Схід-Захід : іст.-культурол. зб. – 2001. – Вип. 4. – Спец. вид. : Russia et Britannia : Імперії та нації на окраїнах Європи. – С. 259–270.
13. Україна незалежна : хроніка десятиріччя // Україна : 10 років незалежності 1991–2001 : 500 впливових особистостей : інформ.-бібліогр. довід. – Х. : Майдан, 2001. – С. 8–26.
14. Політична історія України : навч. посіб. / за ред. В. І. Танцюри. – К. : Академія, 2001. – 488 с.
2-ге вид., допов. / за ред. В. І. Танцюри. – К. : Академвидав, 2008. – 552 с.
Д. М. Чорний – автор розділів 2, 3, 7.
15. Вплив газет на формування нового обличчя міст України початку XX ст. // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2002. – № 556 : Історія України. – Вип. 5. – С. 70–76.
16. Сергій Миколайович Жевержеев : купець і громадський діяч // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2002. – № 566 : Історія. – Вип. 34. – С. 260–267.

17. Документи державних архівів областей України та Російського державного історичного архіву в Санкт-Петербурзі про міста України на початку ХХ ст. : порівняльний аналіз інформаційних можливостей фондів // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 2003. – Т. 9. – С. 123–126.
18. Взаємовплив чи асиміляція : українці та росіяни по містах Лівобережжя на початку ХХ ст. // Пам'ять століть. – 2004. – № 2. – С. 130–142.
19. Історія міста Харкова ХХ століття / [О. Н. Ярмиш, С. І. Посохов, Д. М. Чорний та ін.]. – Х. : Фоліо ; Золоті сторінки, 2004. – 686 с.
Книга написана 30 авторами. Д. М. Чорному належить текст на с. 6–13, 19–33, 64–66, 85–86.
20. Особенности миграционного поведения украинцев в начале ХХ в. // Человек и природа : история и современность. Сер. : Социоестественная история. – Симферополь, 2004. – Вып. 24. – С. 175–178.
21. Торгівля в Харкові на початку ХХ ст. // Укр. іст. журн. – 2005. – № 5. – С. 53–59.
22. У тіні губернських центрів : тенденції розвитку міст української «глибинки» на початку ХХ ст. // Схід – Захід : іст.-культурол. зб. – Х. ; К, 2004. – Вип. 6. – С. 66–78.
23. Соціально-економічний розвиток міста Суми на початку ХХ ст. // Сумська старовина. – 2005. – № 16–17. – С. 119–125.
24. «Анклави цивілізації» чи «контактні зони» : велике місто українсько-російського Порубіжжя / Схід – Захід : іст.-культурол. зб. – Х. ; К., 2006. – Вип. 8 : Спец. вид. : Порубіжжя. – С. 69–81.
25. Голови міських самоврядувань Катеринославської та Харківської губерній : соціал.-політ. Портрет // Грані. – 2006. – № 3. – С. 24–28.
26. Донці // Українське козацтво : мала енцикл. – Вид. 2-е, допов. і перероб. – К. ; Запоріжжя, 2006. – С. 164.
27. По лівий бік Дніпра : проблеми модернізації міст України (кінець ХІХ – початок ХХ ст.). – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 304 с.
28. Куликовські // Енциклопедія історії України : у 10 т. – К., 2008. – Т. 5. – С. 465–466.
29. Місто і село на Слобідській Україні (кінець ХVІІІ – початок ХХІ ст.) // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 835 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Х., 2008. – Вип. 11. – С. 145–148.
30. Газета «Воин» – перше військово-патріотичне видання в містах України на початку ХХ ст. // Історичні записки : зб. наук. пр. / Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. – Луганськ, 2010. – Вип. 27, ч. 2. – С. 160–167.
31. Законодавча і виконавча влади в Конституції УНР : проблеми оцінки документа // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2010. – № 906. – Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 13. – С. 47–53.

32. Сергій Єфремов про досвід боротьби інших народів за національні права // 36. наук. пр. Харків. нац. пед. ун-ту ім. Г. С. Сковороди. Сер. : Історія та географія. – 2010. – Вип. 37. – С. 196–199.
33. І. Х. Озеров : особистість, місце в суспільній думці Російської імперії початку ХХ ст. // Сумська старовина. – 2010. – № 31–32. – С. 161–170.
34. Выделение городов в самостоятельные земские единицы : причины обострения противостояния городов и земств накануне Первой мировой войны // Вісн. Черніг. нац. пед. ун-ту. – 2011. – Вип. 87 : Сер. : Історичні науки. – № 8. – С. 220–223.
35. Місцеве самоврядування в Російській імперії // Енциклопедія державного управління : у 8 т. – Х., 2011. – Т. 5: Територіальне управління. – С. 192–193.
36. Организация партии социалистов-революционеров Харькова в 1911 г. // «Юг России и Украина в прошлом и настоящем : история, экономика, культура» : сб. науч. тр. VI Междунар. науч. конф. – Белгород, 2011. – С. 197–200.
37. Освіта або зброя : дилема українського національного руху в контексті болгарського досвіду (початок ХХ ст.) // Дриновський збірник. – Софія ; Х., 2011. – Т. 4. – С. 127–132.
38. Вовчанська міська дума на початку ХХ ст. : складнощі становлення самоврядування // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2012. – № 1006 : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 15. – С. 21–25.
39. 100-річчя Вітчизняної війни 1812 року : загальнонародне свято чи пропагандистська кампанія (особливості урочистостей по містах Лівобережної України) // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2013. – № 1088 : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 17. – С. 44–51.
40. Енгель Й.-Х. Історія України та українських козаків : пер. з нім., пол. / Йоганн-Христіан Енгель ; [заг. ред., вступ. ст. В. В. Кравченко ; упоряд. Т. О. Чугуй ; пер. Ю. О. Голубкін та ін.] ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Схід. ін-т українознавства ім. Ковальських, Центр укр. студій ім. Д. І. Багалія. – Х. : Факт, 2014. – 639 с.
Зі змісту: Коментар / [Д. М. Чорний]. – С. 532–546.
41. Патріотизм, пожертвування, пильність : суспільні настрої в Харківській губернії (друга половина 1914 – перша половина 1915 рр.) // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2014. – № 1119 : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 18. – С. 71–75.
42. Украина // Россия в Первой мировой войне. 1914–1918 : энциклопедия : в 3 т. – М., 2014. – Т. 3. – С. 440–445.
43. Харків // Харківщина : енцикл. слов. – Х., 2014. – С. 388–389.
44. Історія Слобідської України : підручник. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 264 с.

45. Історія Слобідської України : хрестоматія / уклад. Д. М. Чорний. – Х. : Видавець Олександр Савчук, 2016. – 244 с.
46. Лідер – символ – заручник : В. Винниченко і українське суспільство початку ХХ ст. // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – 2017. – Вип. 25. – С. 90–97.
47. Третій Універсал Української Центральної Ради і харківське міське суспільство // Дриновський збірник. – Софія ; Х., 2017. – Т. 10. – С. 336–344.
48. Украина // Россия в 1917 году : энциклопедия / отв. ред. А. К. Сорокин. – М., 2017. – С. 972–978.
49. Харьков в годы Первой мировой войны и революции // Города империи в годы Великой войны и революции : сб. ст. – СПб., 2017. – С. 318–348.
50. Харків як об'єкт урбаністичних студій : контексти, підсумки, нові орієнтири // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – 2018. – Вип. 26. – С. 157–164.

Література про нього

1. Силантьєв В. І. [Рецензія] // Сумська старовина. – 2007. – № 21–22. – С. 274–277. – Рец. на кн.: По лівий бік Дніпра : проблеми модернізації міст України (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) / Д. М. Чорний. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 304 с.
2. Греченко В. А. Історія міст Лівобережжя України : [рецензія] // Вісн. Харків. нац. ун-ту внутр. справ. – 2008. – Вип. 41. – С. 338–340. – Рец. на кн.: По лівий бік Дніпра : проблеми модернізації міст України (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) / Д. М. Чорний. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 304 с.
3. Чорний Дмитро Миколайович // Професори Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : бібліогр. довід. – Х., 2009. – С. 328.
4. Потрашков С. Нові видання з історії Слобідської України : [рецензія] / С. Потрашков // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Історія. – 2017. – Вип. 53. – С. 214–218. – Рец. на кн.: Історія Слобідської України : підручник / Д. М. Чорний. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 264 с.; Історія Слобідської України : хрестоматія / уклад. Д. М. Чорний. – Х. : Вид. Олександр Савчук, 2016. – 244 с.
5. Чорний Дмитро Миколайович // Філософський факультет Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Режим доступу : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/chernyi.html.

Чугуєнко Михайло Віталійович

(3.12.1970 р. народж.)

Народився в м. Харків. 1988 р. закінчив Харківську середню школу № 12. 1988–1993 рр. навчався на історичному факультеті Харківського державного університету, який закінчив із відзнакою (за спеціальністю «політична історія»). 1993–1996 рр. навчався в аспірантурі кафедри українознавства ХДУ. 1999 р. захистив кандидатську дисертацію «Генеза та еволюція світогляду Д. Донцова» та отримав звання кандидата філософських наук.

2003 р. отримав звання доцента кафедри українознавства філософського факультету ХНУ

імені В. Н. Каразіна.

2013 р. брав участь у дослідницькому проєкті «EUBORDERSCAPES Bordering, Political Landscapes and Social Arenas: Potentials and Challenges of Evolving Border Concepts in a post-Cold War World» під егідою ЄС.

Викладає курси: «Етнологія», «Історія антропологічних вчень», «Історична антропологія», «Теорії націоналізму», «Історична пам'ять у соціокультурному контексті», «Колективна пам'ять і політики пам'яті», «Усна історія».

Наукові інтереси: постколоніальні та постімперські ідентичності, історія ідей, соціальна філософія й філософія історії, колективна пам'ять і політики пам'яті, історія України, етнологія, теорії урбаністики.

Праці

1. Життя та ідеї Дмитра Донцова // Вісн. Харків. ун-ту. – 1994. – № 381 : Проблеми політичної історії. – С. 18–22.
2. Панько Куліш і Дмитро Донцов // 36. Харків. іст.-філол. т-ва. – 1995. – Т. 5. – С. 49–62.
3. Пантелеймон Куліш і українське національне відродження : доп. та повідомл. наук. конф., присвяч. 175-м роковинам від дня народж. письменника. – Х., 1995. – С. 32–40.
4. Ідеї Консервативної революції в українській суспільно-політичній думці : Дмитро Донцов і Микола Хвильовий // Політологія. Етнологія. Соціологія : доп. та повідомл. III Міжнар. конгресу українців. – Х., 1996. – С. 305–310.
5. Критичний аналіз концепції тоталітарної спрямованості суспільно-політичних поглядів Д. Донцова // Вісн. Харків. ун-ту. – 1996. – № 387 : Сер. : Історія України. – Вип. 1. – С. 191–201.

6. «Борці проти свого часу» : спроба співставлення філос.-соціол. позицій П. Куліша й Д. Донцова // 36. Харків. іст.-філол. т-ва. – 1998. – Т. 6. – С. 13–28.
7. Полеміка навколо українського питання напередодні першої світової війни та її історичне значення // 36. Харків. іст.-філол. т-ва. – 1998. – Т. 6. – С. 13–28.
8. [Рецензія] // Схід – Захід. – 1999. – Вип. 2. – С. 290–294. – Рец. на кн.: Василь Кучабський : від національної ідеї до державності (українська консервативна політична думка першої половини ХХ ст. та її вклад в історичну науку) / Степан Гелей. – Львів : Вид. «Коопосвіта» Львів. комерц. акад., 1998. – 532 с.
9. Розвиток політичних поглядів Дмитра Донцова в роки Першої світової війни та боротьби за українську державність // Вісн. Харків. ун-ту. – 1999. – № 442 : Історія України. – Вип. 3. – С. 58–64.
10. [Рецензія] // Схід – Захід. – 2000. – Вип. 3. – С. 213–218. – Рец. на кн.: Консерватизм : антологія / упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К. : Смолоскип, 1998. – 598 с. ; Націоналізм : антологія / упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К. : Смолоскип, 2000. – 872 с.
11. Дмитро Донцов як головний редактор «Літературно-наукового вістника» і «Вістника» (1922–1939 рр.) // Вісн. Харків. нац. ун-ту. ім. В. Н. Каразіна. – 2002. – № 556 : Історія України. – Вип. 5. – С. 144–150.
12. Шокирующая Украина. Лабиринты истории. – Х. : Клуб семейного досуга, 2002. – 320 с.
13. «Открытие Украины» Метью Перрисом : комментарий к дорожным впечатлениям британского путешественника // Вестн. Торг.-промышл. палаты. – 2003. – № 1–2 (12–13). – С. 22–23.
14. Історичні та соціопсихологічні підстави комплексу «Першої столиці» та національна ідентичність харків'ян у 1920-1930-х рр. // Мол. нація : альманах. – 2004. – № 2 (31). – С. 22–36.
15. Місто Харків : шлях до слави / В. В. Кравченко, М. В. Чугуєнко, А. В. Шмалько // Харьков – 350 : 500 влиятельных личностей / Вост.-укр. биогр. ин-т. – Х., 2004. – С. 10–26. – (500 влиятельных личностей : т. 8) ; (Украина : регионы ; вип. 4).
16. Україна, яка шокує. Лабіринти історії / пер. з рос. С. В. Громов. – Х. : Клуб сімейного дозвілля, 2004. – 351 с.
Перевид. під назвою: Україна, яка шокує : Лабіринти історії : що було і що могло б бути / пер. з рос. С. В. Громов. – Х. : Клуб сімейного дозвілля, 2005. – 352 с.
17. Моя Україна : ілюстрована енциклопедія для дітей. – Х. : Веста ; Ранок, 2006. – 128 с. : іл. – (Я пізнаю світ).
Перевид. : Х. : Веста : Ранок, 2008. – 128 с. : іл. – (Я пізнаю світ).
18. Парадокси розуму, який деколонізується : суб'єкт постколоніальних студій у пошуках само ідентичності // Вісн. Харків. нац. ун-ту. ім. В. Н. Каразіна. – 2006. – № 715 : Сер. : Історія України. Українознавство : історичні та філософські науки. – Вип. 8. – С. 195–199.

19. Между «диким полем» и «еврорегионом» : динамика и конфигурации региональной самоидентификации Слободской Украины в постимперскую эпоху // Материалы VII конгресса этнографов и антропологов России (Саранск, 9 июля – 14 июля 2007 г.) / Ин-т этнологии и антропологии РАН. – Саранск, 2007. – С. 439.
20. [Рецензія] // Модерна Україна. – К. ; Львів, 2007. – № 12. – С. 272–277. – Рец. на кн.: Formation of Croatian National Identity : Centuries-Old Dream? / Alex J. Bellamy. – Manchester (GBR) : Univ. Press, 2003. – 211 p.
21. «Містичний Схід» як проект західного Модерну? : Крит. аналіз (ре)концептуалізації релігійного орієнталізму в сучасних пост-колоніальних студіях // Вісн. Харків. нац. ун-ту. ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 792 : Філософські перипетії. – С. 149–156. – (Сер. : Філософія).
22. Постокупайні ідентичності та дискурси як соціально-філософська проблема // Вісн. Харків. нац. ун-ту. ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 812 : Сер. : Філософія. – С. 209–216.
23. Історія української культури : комплекс навч.-метод. матеріалів за кредитно-модул. системою (для студ. усіх спец.) / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Філософ.-т. Каф. українознавства ; [уклад. В. В. Кравченко, Д. М. Чорний, М. В. Чугуєнко]. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2009. – 39 с.
24. Парадоксы становления личности в постколониальном мире // Материалы V Междунар. конф., посвящ. 50-летию Рос. ун-та дружбы народов, Москва, 18–19 нояб. 2010 г. – М., 2010. – Ч. 2. С. 412–420.
25. Стенограми засідань Верховної Ради України (1990–2010) як джерело вивчення концептуалізації державного кордону України // Соціологія та суспільство : взаємодія в умовах кризи : II Конгрес Соціол. асоц. України : тези доп. – Х., 2013. – С. 422–423.
26. «Наші кордони... решето» : Тема укр. держ. кордону на пленар. засіданнях Верх. Ради України (1991–2004 рр.) // Медіа-дискурс пострадянських кордонів України (1991–2012) : конструювання змістів / за ред. Г. Грінченко та О. Філіппової. – Х., 2018. – С. 105–128.

Література про нього

1. Чугуєнко Михайло Віталійович // Філософський факультет Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Режим доступу : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/chuguenko.html.

Шмалько Андрій Валентинович

(псевд.: Андрій Валентинов)

(18.03.1958 р. народж.)

Народився в м. Харків. 1975–1980 рр. навчався на історичному факультеті Харківського державного університету. Із 1980 р. по 1982 р. працював учителем історії середньої школи № 3 м. Харкова. 1982–1984 рр. навчався в аспірантурі кафедри історії стародавнього світу та середніх віків. 1985 р. захистив кандидатську дисертацію «Римская политика в Южном Причерноморье в I веке н. э.».

У 1976–1998 рр. працював в археологічних експедиціях, зокрема в Херсонесі Таврійському. Останні роки був заступником начальника експедиції.

Протягом 1985–1991 рр. працював викладачем історії в Харківському інституті мистецтв ім. І. П. Котляревського.

Із 1992 року дотепер працює викладачем у Харківському державному університеті (зараз – ХНУ імені В. Н. Каразіна) на кафедрі українознавства.

Читав і читає курси: історія України, всесвітня історія, криптоісторія, історія Слобідської України, історіософія України та ін. Автор наукових публікацій з історії, історії України та археології.

Наукові інтереси: антична історія.

Відомий як письменник Андрій Валентинов. Друкувати фантастичні твори почав у 1995 р., тоді ж уперше з'явився його псевдонім. Працює в жанрах фантастики, фентезі, криптоісторії. Лауреат багатьох літературних премій: «Старт» – за кращий дебют у російськомовній фантастиці (1996), «Золотий Дюк» («Фанкон») – за кращий дебют у фантастиці України (1996) (1-а трилогія епопеї «Око Силы», 1997); премії Міжнародного фестивалю фантастики «Звездный Мост» (2000, 2002, 2004, 2005), «Большой Зилант» (2002, 2004), «Роскон» (2003, 2005, 2006, 2010), «Київкон» (2003), «Басткон» (2007, 2009, 2010), «Созвездие Аю-Даг» (2011), «Еврокон» (2013) та ін.

Наукові праці

1. Лукиан как источник по истории Вифинии-Понта // Вестн. Харьк. ун-та. – 1983. – № 238. – С. 84–89.
2. Административно-правовая политика Рима в провинции Вифиния-Понт в I в. н. э. – Х., 1984. – 18 с. – Деп. в ИНИОН АН СССР, № 17217-84.
3. Римская политика в Южном Причерноморье в I веке н.э. : дис. ... канд. ист. наук. – Х., 1984. – 220 с.

4. Римская социальная политика в провинции Вифиния-Понт в I в. н. э. – X., 1984. – 16 с. – Деп. в ИНИОН АН СССР, № 17218-84.
5. Римская социальная политика в провинции Вифиния-Понт во второй половине I в. до н. э. – в I в. н. э. // Античная древность и средние века : Проблемы социал. Развития : сб. науч. тр. – Свердловск, 1985. – С. 16–24.
6. Римское управление Вифинией-Понтом в I в. н. э. // Вестн. Харьков. ун-та. – 1985. – № 268. – С. 115–122.
7. М. С. Дринов – исследователь античности // Марин Дринов : исслед. Харьков. ученых, посвящ. 150-летию со дня его рождения : [сб. ст.]. – София, 1991. – С. 50–59.
8. Програма з історії України для студентів та викладачів / Харків. держ. ун-т ; упоряд. В. В. Кравченко, А. В. Шмалько. – Х. : Вид-во ХДУ, 1993. – 63 с.
9. Два епізоди з наукової біографії Миколи Костомарова / А. В. Шмалько // Наукові записки кафедри українознавства / Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна. – Х. : Видавнича група «Основа», 1994. – Вип. 1 / В. В. Кравченко. – 1994. – С. 11–23.
10. Цикл народних дум про Хмельниччину : не вирішені питання // Визвольна боротьба українського народу під проводом Богдана Хмельницького за українську державність : матеріали наук. конф., 25–27 жовт. 1995, м. Харків). – Х., 1995. – С. 76–77.
11. Эфесский мятеж // Схід – Захід. – 1998. – Вип. 1. – С. 5–11.
12. «Колчан его – как открытый гроб» : (Древняя Украина на страницах Библии) // Там же. – С. 12–14.
13. Велика Ордузь, великі прутняки // Схід – Захід. – 2001. – Вип. 4 : Спец. вид. : Russia et Britannia : імперії та нації на окраїнах Європи. – С. 237–244.
14. «Зразки забобонної жорстокості...» (новини з Росії та Польщі в першому номері першої газети в Україні) / [публ. та комент. А. В. Шмалько] // Схід – Захід. – 2002. – Вип. 2. – С. 128–130.
15. Місто Харків : шлях до слави / В. В. Кравченко, М. В. Чугуєнко, А. В. Шмалько // Харьков – 350 : 500 влиятельных личностей / Вост.-укр. биогр. ин-т. – Х., 2004. – С. 10–26. – (500 влиятельных личностей ; т. 8) ; (Украина : регионы ; вып. 4).
16. Українські альтернативи в романі Ф. Булгаріна «Мазепа» // Схід – Захід. – 2004. – Вип. 6. – С. 39–50.

Основні художні праці

17. Преступившие : роман / Андрей Валентинов // Книга небытия : сб. фантаст. произведений / Г. Л. Олди, А. Н. Печенежский, Е. Манова, А. Валентинов. – Х. ; Днепропетровск, 1995. – С. 223–445. – Отд. изд. – М. – СПб. : АСТ – Terra Fantastica, 1997. – 448 с.
18. Волонтеры Челкея. – М.-СПб. : АСТ – Terra Fantastica, 1996. – 464 с.
19. Несущий свет. – М.-СПб. : АСТ – Terra Fantastica, 1996. – 464 с.
20. Страж раны. – М.-СПб. : АСТ – Terra Fantastica, 1996. – 448 с.

21. Вызов. – М.-СПб. : АСТ – Terra Fantastica, 1997. – 448 с.
22. Когорта. – М.-СПб. : АСТ – Terra Fantastica, 1997. – 448 с.
23. Ловля ветра : стихи. – Х. : Оригинал, 1997. – 96 с. – (Похищение Европы).
24. Мне не больно. – М.-СПб. : АСТ – Terra Fantastica, 1997. – 464 с.
25. Орфей и Ника. – М.-СПб. : АСТ – Terra Fantastica, 1997. – 464 с.
26. Серый коршун. – Х. : Фолио, 1997. – 384 с. – (Микенский цикл).
27. Ты, уставший ненавидеть. – М.-СПб. : АСТ – Terra Fantastica, 1997. – 464 с.
28. Армагеддон был вчера / Андрей Валентинов, Генри Лайон Олди. – М. : ЭКСМО, 1999. – 448 с.
29. Кровь пьют руками / Андрей Валентинов, Генри Лайон Олди. – М. : ЭКСМО, 1999. – 448 с.
30. Рубеж : в 2 кн. / Андрей Валентинов, Марина Дяченко, Сергей Дяченко, Генри Лайон Олди. – М. : ЭКСМО-Пресс, 1999. – Кн. 1 : Зимой сироты в цене : роман. – 398 с. ; Кн. 2 : Время нарушать запреты : роман. – 415 с. – (Нить времен).
31. Диомед, сын Тидея. Кн. 1. Я не вернусь. – М. : ЭКСМО, 2000. – 384 с. – (Микенский цикл).
32. Небеса ликуют : роман. – М. : ЭКСМО-Пресс, 2000. – 395 с. – (Нить времен).
33. Дезертир : роман / Андрей Валентинов. – М. : ЭКСМО-Пресс, 2000. – 394 с. – (Нить времен).
34. Овернский клирик. – М. : ЭКСМО, 2000. – 384 с.
35. Печать на сердце твоём. – М. : ЭКСМО, 2000. – 512 с.
36. Серый коршун : роман. – М. : ЭКСМО-Пресс, 2000. – 378 с. – (Нить времен).
37. Диомед, сын Тидея. Кн. 1. Вернусь не я. – М. : ЭКСМО, 2001. – 384 с. – (Микенский цикл).
38. Око силы : Первая трилогия : 1920–1921 гг. : роман-эпопея. – М. : ЭКСМО-Пресс, 2001. – 637 с. – (Нить времен).
39. Око силы : Вторая трилогия : 1937–1938 гг. – М. : ЭКСМО-Пресс, 2001. – 636 с. – (Нить времен).
40. Ола. – М. : ЭКСМО, 2001. – 448 с.
41. Око силы : Третья трилогия. 1991–1992 г. : роман-эпопея. – М. : ЭКСМО-Пресс, 2002. – 639 с. – (Нить времен).
42. Ория. – М. : ЭКСМО, 2000. – 544 с.
43. Спартак : роман. – М. : ЭКСМО, 2002. – 479 с. : ил. – (Нить времен).
44. Полуостров : избр. произведения. – М. : ЭКСМО, 2004. – 668 с. : ил. – (Триумвират).
45. ...Выше тележной чеки // Эхо проклятия : сборник. – Х. ; Белгород, 2008. – С. 115–256.
46. Око Силы : Четвертая трилогия : Генерал-марш. – М. : ЭКСМО, 2011. – 448 с.
47. Аргентина : первая трилогия : роман-эпопея. – Х. : Фолио, 2017. – Кн. 1 : Квентин : роман-эпопея. – 400 с. ; Кн. 2 : Крабат : роман-эпопея. – 416 с. ; Кн. 3 : Кейдж : роман-эпопея. – 432 с.

48. Аргентина : вторая трилогия : роман-эпопея. – Х. : Фолио, 2018. – Кн. 1 : Лонжа. – 427 с. ; Кн. 2 : Лейхтвейс. – 432 с. ; Кн. 3 : Локи. – 446 с.

Література про нього

1. Черный И. Творчество А. Валентинова : крит. очерк / И. Черный. – Х. : Ун-т внутренних дел, 1999. – 16 с.
2. Черный И. Валентинов Андрей / И. Черный // Фантасты современной Украины : энцикл. справ. / под ред. И. В. Черного. – Х., 2007. – Режим доступа : http://www.fandom.ru/about_fan/f_ukr/enc05.htm.
3. Шмалько Андрей Валентинович // Філософський факультет Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Режим доступа : http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_ua/shmalko.html.
4. Андрей Валентинов // scicenter.online. – Режим доступа : <http://scicenter.online/russkaya-literatura-scicenter/andrey-valentinov-50034.html>
5. Валентинов Андрей (настоящее имя – Андрей Валентинович Шмалько) // Википедия. – Режим доступа : https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%B2,_%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%B5%D0%B9.
6. Андрей Валентинов // Fantlab.ru. – Режим доступа : <http://fantlab.ru/autor55>.